

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee

Nr 7 (297)

AUGUST 2019

TASUTA

Ole koos meiega: [facebook](https://www.facebook.com/vmaarja)

Salla seltsimaja valmimisele andis hoogu suur tahe

Salla seltsimaja avamisüritus. Foto Ronald Rückenber

Seal, kus ei olnud midagi – oli ainult tahe ja õhin – on nüüd seltsimaja.

Aasta oli siis 2009, kui „Teeme ära“ mõttetalgutel tuli Sallas jutuks, et puudub küla- või seltsimaja. Läks veel natuke aega ja juba 2011. aastal haka-

– säilitatud on näiteks väärtuslike vanade akende stiil, EKA muinsuskaitsetudengite abiga ka osa kihte vanadest laemaalingutest. Majal on sindelkatus. Ruume jagub hoones nii tulevasele raamatukogule, ühistegevusteks kui ringidele.

Kohaliku külaseltsi eestvedaja Hando Kuntro juhendamisel toimusid maja- ja külatuurid. Foto Mart Lankots

ti vana kauplusehoonet seltsimajaks taastama. Kokku võttis suur töö pea kümme aastat.

Tehtu üle võib uhke olla, sest maja on detailideni läbi mõeldud ja hoolikalt planeeritud. Kuigi nüüdisaegsete materjalide ja meetoditega renoveeritud, ei ole kuski interjööri ega välisfassaadil unustatud maja pärandit

Avamise meeleolukas perepäev

Seltsimaja avamine sai lahendatud nii, et sellest saaks osa nii külarahvas kui ka kaugemalt tulnud inimesed, kellele maaelu korda läheb. Et 21. juulil toimus viies üle-eestiline avatud talude päev, otsustati avamisüritus korraldada just siis. Päev oli täis päikest, rõõmu ja

elamusi ning meeleolukalt perepäeval käis läbi pea 500 inimest.

Programm sai alguse juba hommikul. Osa päevast oli pühendatud nii avatava hoone kui kogu küla ajaloo. Kes veel ei tea, siis lisaks kauplusele on majas toimetanud ka konstaablipunkt ja Salla kooli poiste tööõpetusetuba. Edgar Tammus Väike-Maarja muuseumist tegi Salla külast ajalookokkuvõtte. Kohaliku külaseltsi eestvedaja Hando Kuntro juhendamisel toimusid maja- ja külatuurid.

Lapsed said proovida tsiklisõitu ja meisterdada Kristel Lehtme juhendamisel. Igal täistunnil toimusid vahvad nii suurtele kui väikestele rõõmu valmistavad nuketendused Are Uderi juhtimisel.

Seltsimaja taha ehitatud heinapallidega kaunistatud laval andis kontserdi kõigile tuntud muusik ja suupillimängija Karl Madis, kelle maakodu on samuti Salla külas. Vaadata sai Piret Smagari autoritööde esitlust, fotonäitust maja ajaloo ja tutvuda raamatukoguga.

Perepäeval pakkusid ehedat toitu Peipsimaa Maitset eestvedajad Tauno Laasik ja Triinu Akkermann. Kamaste suutäitega kostitasid kohaliku Pärt-Jaagu talu Piret ja Eili. Kohal oli ka Paula käsitööjätiste kohvik.

Rubenite lugu

Tore on tõdeda, et avatud talude päev, perepäeva programm ja seltsimaja avamine olid Sallasse kokku tulemise ajendiks ka paljudele neile, kes siin täna ei ela, aga paigaga seotud.

Hando Kuntro sõnul oli päeva üks kulminatsioone hoones kunagi elanud pere järeltulijate kokkutulek ja meenutused. Kunstnik Lembe Rubeni jaoks oli Salla seltsimaja üks lagunev maja, kus lapsepõlves vahel suvel käidi ja pisarsilmil sisse piiluti – tema isa sünnikodu, kust ta väiksesena küüditati. Tema vanaisa ja vanaema, kes siin elasid, pikutavad Siberi mullas. See kummituslik maja sai Lembe Rubeni jaoks 21. juulil uue tähenduse – kuigi ta pidutsevad külainimesi ei tundnud, teadis ta, et paljude nende isad-emad või vanavanemad olid kogunud kunagi raha, et Rubenite kaks last – tema isa ja tädid – saaks Siberist kodumaale tagasi. Selline küla!

Juba seltsimaja esimesed kuud on näidanud, et loodu on vajalik kohalikele ja aitab valda tuua ka rohkem külalisi ning huvilisi. Lisaks kultuuriüritustele, mis nüüd aastaringelt toimuda saavad, on ümbruses veel palju vaatamisväärsust eesotsas Emumäe vaatetorniga ja värskenud puukujude alleega.

Kogu Salla on tänulik kõigile, kes seltsimaja projekti uskusid ja neile, kes avamise perepäeval käisid ja selle nii toredaks ja sisukaks tegid. Seltsimaja ja küla on avatud uutele suurtele ja väikestele ideedele, algatustele, koostööprojektidele, kokkusaamistele, ühistegevustele ja ringidele.

Tulge kaema, siia mahume kõik!

Mart Lankots

Päeva lõpus astus lavale Karl Madis. Foto Mart Lankots

Veel silmanurgast säratab september kollast päikest. „Nüüd kooli! Kooli!“ äratab ta iga suurt ja väikest.

Ellen Nii

Õppeaasta avaaktused
Väike-Maarja Gümnaasium – 1. septembril
kell 11.00 seltsimajas

Kiltsi Põhikool – 1. septembril kell 10.00

Simuna Kool – 1. septembril kell 10.00 rahvamajas

Rakke Kool – 1. septembril kell 11.00

VÄIKE-MAARJA MUUSIKAKOOLI AKTUSED

Esmaspäeval,

2.septembril kell 15 Simuna Rahvamajas

2.septembril kell 18 Väike-Maarja Seltsimajas

Telispäeval,

3.septembril kell 18 Rakke Kultuurikeskuses

Fotonäitus „Vana aja Kiltsi“ on jõudnud Rahvusraamatukokku

Esmaspäeval, 12. augusti keskpäeval avati Rahvusraamatukogus fotonäitus „Vana aja Kiltsi“ ja Kiltsi kirjanike ühisväljapanek.

Lisaks aleviku ajaloole saab näitusekülastaja põgusa ülevaate Kiltsiga seotud kirjanike raamatutest.

Esindatud on prosaist Arno Kase-maa, kauaaegne lugupeetud õpetaja ja koorijuht.

Kiltsis on kooliteed käinud luuletaja Kersti Merilaas, lastekirjanik Heino Väli, proosakirjanik Jüri von Grauberg, novellist ja tõlkija Mihkel Jürna.

Kiltsi on mõnda aega olnud elukohaks publitsist Ott Koolile ning lastekirjanik Peäro August Pitkale, kirjanikunimega Ansomardi. Mitmed

neist olid kirjanduspreemiate laurea-did.

Õpperaamatuid on kirjutanud Kiltsi vallakooli vilistlane Ernst Kilson füüsikast ja kunagine Kiltsi algkoolijuht, hilisem Tartu ülikooli professor Villem Altko kirjandusest.

Pea 20 aastat, 1952-1972 õppisid lapsed üle Eesti lugema aabitsa abil, mille kaasautoriks oli Kiltsi algkooli endine õpetaja Leida Altko.

Näitus Rahvusraamatukogus on avatud augusti lõpuni tööpäevadel kell 12-18.00. Viimasel päeval, 2. septembril, kell 10-20.00.

Näituse on koostanud Madis Michelson.

Näitus Rahvusraamatukogus on avatud augusti lõpuni.

Foto Annika Michelson

Vallavanema kuu

Mis Sinul assotsieerub sõnadega – „selle suve maasikas”? On selleks suve esimene kraavipervelt korjatud ja keelel sulanud metsmaasikas või tuleb meelde hoopis Maalehes korraliku ajakirjandusliku „vindi” saanud teemalugu linna maasikaturult, kus selgus, et Eesti talu maasikate leidus keelatud aineid. See viis ajakirjanikud ja avalikkuse uurima, kas linnaturul sildiga Eesti „Polka” või „Rumba” on ikka tegemist Eesti mullas ning päikesepaistes küpsenud maasikatega, või on need marjad hoopis Poola pinnal ennast punaseks päevitanud. Õnneks on meil oma vallas usinad kohalikud maasikakasvatavad käepärast ning Väike-Maarja vallas otse tootajalt maasikaid ostes saad temaatilistele küsimustele ladusad vastused ja päris Eesti marjad.

Selle suve maasikana saab kindlasti arvestada suurt juubeli laulu- ja tantsupidu. Tallinna lauluväljakul oli kohal üle 100 000 inimese, veel sajad tuhanded jälgisid suurt pidu televisiooni ja interneti vahendusel üle maailma. Vahelduvad tantsumustrid, hurraa-elagu-hõigetega rongkäik, lauluväljaku lavalt pealtvaatajate lõppu ja lava ülemiste astmeteni tagasi jõudvad kätelained – need on vaid üks osa sellest suurest rahvapeost. Eelnevalt veel maakonnast maakonda ja vallast valda liikuv laulu- ja tantsupeo tuletee, mille jooksul seda päris õiget tuletõrvikut käest kätte edasi anti ning tulele tervituseks lauldi, tantsiti ja muusikat mängiti. Meie omavalitsuses tegi laulupeotuli peatuse nii Simunas, Rakkes kui ka Väike-Maajas. Juubeli laulupeole Tallinnas tulid meile külalised ka sõprusvallast Hausjärvist, kellega koos oli võimalus rongkäigus marssida kui ka laulukaare all „kätelai-

netel” kiikuda. Juulikuus oli mul võimalus osaleda vastukülaskäigul Hausjärvi valda, kus toimus juba 30-ndat korda Mommila järve sõudmisvõistlus. Seal võisteldakse 12-liikmelise meeskonnana, kus igal liikmel on kohustus ühe aeruga tööd teha ning lisaks ka paadininas nõ kapten rütmi lugemas. Ikka vetää-üks-kaks-vetää-üks-kaks ja nii tund aega järjest. Meie paadis oli tõenäoliselt liiga palju kapteneid ning saavutasime 30 paatkonna seas igati väärilise eelviimase koha. Kuid soe ilm ja mõnus meeleolu tegid selle tunniajase sõudmise nauditavaks.

Sarnaselt eelnevate aastatega tuleb omavalitsusel korrigeerida oma arengukava ning eelarvestrateegiat. Augusti kuus toimub arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu avalikustamine. Kuna eelmisel aastal võttis vallavolikogu vastu uue arengukava, siis käesoleval aastal on veidi lihtsam. Vajalik on vaadata üle tehtavaid prognoose ning hinnata erinevate fondide võimalusi valla jaoks vajalike investeeringute või tegevuskulude kaasrahastamiseks. Just tänu arengukavas planeeritule on eelnevatel aastatel meil õnnestunud kaasata olulisi rahalisi vahendeid ning oleme korranud Väike-Maarja aleviku avaliku ruumi ja ehitanud välja tervisekeskuse. Ka käesoleval aastal on meeldiv, et Ebavere tööstustsoonis on koostöös keskvalitsusega 100 000 euro võrra ettevõtlust toetatud ning juurdepääsutee korda seatud. Keskvalitsuse ja omavalitsuse kaasrahastamise abil on ka kauaoodatud Simuna kergliiklustee saamas helesinisest unistusest reaalseks rajatiseks, mis loob eelduseks ohutumaks liiklemiseks nii kodu, kooli ja aleviku keskuse vahel. Need on

Vallavanem juubeli laulu- ja tantsupeol. Foto Igmar Matto

head näited, mis aitavad kaasa meie elukeskkonda paremaks muuta.

Kuna 2021 aastal hakkab uus EL rahastusperiood, siis arengukava eelnõud koostades ei ole selget informatsiooni, milliseid meie piirkonnas olevaid väljakutseid ja investeerimisvajadusi peale 2021 aastat EL fondide abil rahastada on võimalik. Vee- ja kanalisatsiooni-süsteemid, Väike-Maarja staadion, hooldekodu lift, kergliiklusteed, hoonete energiatõhusus ja ventilatsiooni-süsteemid – eks neid teemasid ole veel piisavalt, mis ootavad vajalikke investeeringuid. Kõiki korraga ei jõuagi ning vaja on olulisi projekte prioriteetide järjekorda seada. Kahjuks on ka keskvalitsuse nn siseriiklikud toetusmeetmed muutunud meie jaoks keerulisemaks. Juuni lõpus sai selgeks, et Rakkesse

väga vajalikuks investeeringuks (Rakke kultuurikeskuse multifunktsionaalseks muutmisel) ei ole võimalik kaasata nn MATA programmi kaasarahastust, kuna antud projekt ei oma maakondlikku mõjuulatust. Selle regionaalseks toetusteks mõeldud programmiga (MATA) antakse kogu Eestis paremad võimalused eeskätt maakonna keskustele, sest maakonna südames on maakondlikku mõju lihtsam tõestada. MATA programmi abil nägi keskvalitsus ette Lääne-Virumaal 2019 aastal projekte kaasrahastada 393 000 euro väärtuses. Seekord seati omavalitsusliidu poolt maakonna esimeseks prioriteediks Rakvere haigla investeering taastusravi võimaluste parandamisse. Ka see on ju meile oluline, sest spetsiifiline taastusravi ei olegi täna võimalik igas maakonna nurgas

välja ehitada ning ka meile on kasulik kui need võimalused on Rakvere haiglas veelgi paremini kättesaadavad.

Suvel valmistasid osalejatele rõõmu mitmed sündmused meie vallas: Avispea 800 tähtpäev, kontserdid Kilti mõisas, Simuna kirikus ja Tammikus, Salla külamaja avamine, Rakke päev, Ebavere Kange triatlon, Raekülas toimunud külade humoorikas võistluspäev, Rakke rattamaraton ja mitmed teised, kus eestvedajad panustavad väga suure isikliku aja ja energiaga sündmuse korraldamisse. Suur-suur aitäh teile!

Meie kohalik päästekomando pidi hiljuti toonekure päästmiseks löikama korraliku augu Vao katlamaja korstnasse. Kiitus tublidele päästjatele olukorra lahenduse eest, kuid kindlasti ka inimesele, kes korstnasse kukkunud linnaust päästjatele teada andis. Kured on rahvajuttudes ikka lapsi perre toonud. Vao katlamaja korstnasse kukkunud kurg oli märguandeks, et Keskkonna-investeeringute Keskus on teinud positiivse otsuse toetada Vao külas olevate kortermajade üleminekut lokaalsetele kütteallikatele ning lõpetada kallis kaugküte.

Seekord on tarkusepäev 1. september sättinud ennast pühapäevale ning meie koolid ei lase sellest end heidutada ning sellel pühapäeva hommikul tuleb paljudes peredes pannkooke veidi varem küpsutada, et õpilased ikka kooliaasta avaaktusele jõuaksid.

Tarku mõtteid meile kõigile!

Indrek Kesküla
vallavanem

Rakkes avatakse uus jäätmejaam

Keskkonnainvesteeringute keskuse ja Väike-Maarja valla koostöös valmib Rakkes uus, 135 000 eurot maksnud jäätmejaam.

Kaasaegne ja nõuetele vastav jäätmejaam asub kinnistul aadressiga Mäe tänav 7b ehk bensiniijaama lähisel Rakvere-Vägeva maantee ääres. Kui kõik läheb plaanipäraselt, toimub uue jäätmejaama avamine 4. septembril.

Väike-Maarja keskkonnanõuniku Leie Nõmmiste sõnul tuleb Rakke uue jäätmejaama rajamisega jäätmejaam Rakke inimestele lähemale ning jäätmete üleandmine muutub mugavamaks.

Keskkonnanõuniku ütlusel hakkab Rakke jäätmejaam lahti olema viiel päeval nädalas ning samuti suureneb jäätmejaamas kogutavate jäätmeliikide arv. „Kodumajapidamisest peaks jäätmejaama saama ära tuua peaaegu kõiki eraldi kogutud jäätmeliike, väljaarvatud segaolmejäätmeid,” märkis Nõmmiste. „Rakke jäätmejaamas hakame vastu võtma ka ehitusjäätmeid ja eterniiti, kuid neid tasu eest.”

Jäätmeid saavad ära anda kõik Väike-Maarja valla elanikud: ohtlikud jäätmed, suurjäätmed (mööbel), vanad riided ja jalanõud, elektroonikajäätmed, erinevad plastid, segapakend, paberpapp, metallijäätmed, vanad rehvid, aia- ja haljastusjäätmed, lehtklaas, puidujäätmed, ehitusjäätmed (tasuline) ja eterniit(tasuline).

Keskkonnanõunik Leie Nõmmiste

Kui kõik läheb plaanipäraselt, toimub uue jäätmejaama avamine 4. septembril. Foto Kristel Kitsing

rõhutab, et enne jäätmejaama tulemist on mõistlik jäätmed panna eraldi kogumisvahenditesse, st vanad riided eraldi kotti, ajalehed eraldi, värvipurgid eraldi, sest koos eriliiki jäätmeid transportides võivad nad seguneda/määrdu- da ja neid ei saagi jäätmejaamas vastu võtta. Samuti kiirendavad eraldi kogutud/pakendatud jäätmed jäätmejaama tööd.

Rakke jäätmejaama rajamine maksab 135 000 eurot, millest 100 400 eraldab keskkonnainvesteeringute keskus.

Väike-Maajas on kolm jäätmejaama: lisaks kõige uemale ja moodsamale Rakke jaamale, ka Simunas ja Väike-Maajas.

Kristel Kitsing

Väike-Maarja valla parimaks meeneks valiti Kaarli talu „Tänuleib“

Väike-Maarja vallavalitsus koos Väike-Maarja muuseumiga kuulutas kevadel välja toidu- ja käsitöömee- nete konkursi sooviga mitmekesista- da Väike-Maarja valda tutvustavate meenete valikut ja toetada pärandil põhinevat tootearendust.

Konkursile esitatud tööde ahin- fond oli 525 eurot ning meeneid hindas komisjon koosseisus Ivika Aman, Edgar Tammus, Indrek Kesküla, Signe Sabas, Mary Tammet, Heli Vettik ja Kaarel Moisa.

Kokku laekus võistlusele 21 eriil- melist meenet. Valikut tehes hinnati töö seotust eesti kultuuriga, tooraine päritolu, teostuse kvaliteeti, praktilist väärtust, keskkonnasõbralikkust, val- misolekut meenet juurde toota ning edasimüügihinda. Hindamine toimus kahes etapis: alguses reastas iga ko- misjoni liige enda jaoks võistlustööd punktisumma alusel, edasi valis komis- jon konsensuslikult tööd, mis tunnista- ti I, II ja III koha vääriliseks. Lisaks anti välja kaks eripreemiat.

Meeneteks, mis räägivad enim meie paikkonna lugu, on:

1. Kaarli talu „Tänuleib“, autor Kadri Kopso ja auhind 300 eurot..
2. Rakke kooli 6. kl õpilaste mäng „Trips-traps-trull“, juhendajad Raili Veelmaa, Tatjana Tihhonova ja Igmar Matto – ühisauhind 150 eurot.
3. Vinkymon OÜ komplekt «Ebakü- dooniamaius ja -krõps koos küsilaugu- krõpsuga», auhind 75 eurot.

Eripreemia: 1. Helen Potmani kõr-

Kaarli talu Tänuleib. Foto erakogu

varõngaste komplekt «EHE näkk, EHE Lurich ja EHE Rakke», tunnustuseks valla meene.

2. Lea Vimbergi kinnaste komplekt “Simuna sõrmikud, Väike-Maarja labak ja Liigvalla labak”, tunnustuseks valla meene.

Auhinnatutel on õigus kasutada oma tootel märget “Tunnustatud Väike-Maarja meene 2019”. Kui meene võetakse müüki Väike-Maarja muuseumisse või arvatakse Väike-Maarja valla meenete hulka, kasutatakse pakendil Väike-Maarja valla vappi ja toode tõstetakse esile märkega „Väike-Maarja meene”.

Väike-Maarja vallavalitsus ja Väike-Maarja muuseum tänavad kõiki konkursil osalenuid ja võtavad peagi ühen- dust auhinnatud meenete autoritega. Eriline tänu on edasi anda Rakke kooli õpilastele ja nende juhendajatele. Õpi- lased paistsid konkursil silma loomin- gulisuse ja rohke osavõtuga.

Ivika Aman

Väike-Maarja Vallavalitsuse 07.08.2019 korraldusega nr 2-3/563 määrati Väike-Maarja alevikus Taga- küla tee 1 asuva katastriüksuse (katastritunnus 92702:002:0242) maa-alale koostatava detailplaneerin- gu kehtestamise tähtajaks 31.08.2020.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on politsei- ja päästehoone rajamine.

Korraldusega on võimalik tutvuda Väike-Maarja valla veebilehel ja tööpäevadel vallakantsleis (Pikk tn 7 Väike-Maarja alevik).

Elanike arv Väike-Maarja vallas

2019. aasta

1. augustil – 5899

Vallavalitsuse materjalid (12.06; 19.06; 26.06; 03.07 vallavalitsuse istungid)

- Sotsiaalkorteri üürile andmine**
 - Eraldati taotlejale sotsiaalkorter üldpinnaga 43,7 m² Väike-Maarjas.
- Ehitusloa väljastamine**
 - Väljastati ehitusluba viieks aastaks OÜ-le Reinpaul Vao naftabaasi hoone täielikuks lammutamiseks.
 - Väljastati ehitusluba vallavalitsusele rahvamaja rekonstrueerimiseks Rakke alevikus.
- Riigihanke väljakuulutamine**
 - Kuulutati välja riigihange „Väike-Maarja valla teede ja tänavate rekonstrueerimine 20192“.
 - Kuulutati välja riigihange „Väike-Maarja valla jäätmejaamades jäätmete äravedu ja käitlemine“.
- Raieloa andmine**
 - Nõustuti Väike-Maarja alevikus ühe vahtra ja Rakke alevikus ühe tamme maha võtmisega.
 - Nõustuti Simuna alevikus ühe pärna, ühe saare ja ühe vahtra maha võtmisega.
 - Nõustuti Väike-Maarja alevikus ühe nulu maha võtmisega.
 - Nõustuti Väike-Maarja alevikus kolme kuuse maha võtmisega.
 - Nõustuti Vao külas kahe paju maha võtmisega.
- Puurkaevu asukoha kooskõlastamine**
 - Nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega Nõmme külla.
- Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruande heakskiitmine**
 - Kiideti heaks Koonu külas Jüri-rahva kinnistule veesüsteemi rajamise projekti aruanne.
- Projekteerimistingimuste määramine**
 - Määrati projekteerimistingimused AS-ile Viiren katlamaja projekteerimiseks Ebavere külla.
- Hooldajatoetuse maksmise jätkamine**
 - Nõustuti isikule hooldajatoetuse maksmisega (21 eurot kuus) ajavahe- mikul 01.07.2019-11.07.2024.
- Hoolekandeaasutusse suunamine**
 - Suunati liikumispuudega vanadus- pensionär, kellele koduteenuse abiga ei ole võimalik enam toimetulekut kodus tagada, Väike-Maarja hooldekodusse.
- Eluruumi üürile andmine**
 - Otsustati anda taotlejale üürile korter Rakke alevikus 20.06.2019 kuni 19.09.2020.
 - Otsustati anda taotlejale üürile korter Rakke alevikus 21.06.2019 kuni 30.06.2020.
- Eluruumi üürilepingu pikenda- mine**
 - Otsustati anda taotlejale üürile korter Rakke alevikus 01.07.2019 kuni 30.06.2020.
- Sotsiaalkorteri üürile andmine**
 - Otsustati eraldada isikule sotsiaal- korter Triigi külas tähtajaga 30.06.2020.
- Sotsiaaltoetuste eraldamine**
 - Nõustuti täiendava sotsiaal- toe- tuse maksmisega valla eelarve vahendi- test üheksale taotlejale kokku summas 1137,85 eurot.
- Sotsiaalteenuse kompenseeri- mine**

- Otsustati kompenseerida taotle- jale lapsehoiuteenus, mida korraldab Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing ajavahemikul 14.-19.07.2019 maksumu- sega 402 eurot.
- Projektoetuse eraldamine**
 - Eraldati MTÜ Nelikand projektile „Nelja küla 7. külapäev“ projektitoetust summas 150 eurot.
 - Eraldati Avanduse Küla Seltsi projektile „Avanduse külapäev“ projek- titoetust summas 111 eurot.
- „Hoovid korda“ toetuse eralda- mine**
 - Eraldati Väike-Maarja alevik Lõuna tn 13 korteriühistule „Hoovid korda“ projektile „KÜ Lõuna 13 majaümbruse korrastamine“ projektitoetust summas 3000 eurot.
- Sundvalduse seadmine Elektrilevi OÜ kasuks**
 - Otsustati seada sundvaldus Elekt- rilevi OÜ kasuks vallale kuuluvatele kinnistutele vastavalt korralduses toodule.
- Isikliku kasutusõiguse seadmine Telia Eesti AS kasuks**
 - Otsustati seada tähtajatu tasuta isiklik kasutusõigus Telia Eesti AS kasuks vallale kuuluvatele kinnistutele Simuna alevikus Allee tn ja Pargi tn sideehitise ehitamiseks ja majandami- seks.
- Raha eraldamine reservfondist**
 - Eraldati reservfondist 5628 eurot rootorniiduki soetamiseks valla haldus- osakonnale.
- Avaliku ürituse luba**
 - Anti luba FreeStart Matka- ja Spordiklubile korraldada Ao paisjärvel avalik üritus „Põltsamaa VII Jõema- raton“ 29.06.2019.
 - Anti luba korraldada avalik üritus jalgrattavõistlus „Filter Maanteekarika- sarja 6. etapp/ Pandivere 28. Rattaralli“ tingimusel, et ürituse korraldajal on ürituse toimumise ajaks maanteeameti kooskõl
- Eluruumi sotsiaalkorteriks tunn- istamine**
 - Kinnitati sotsiaalkorteriks Rakke alevikus, Väike-Maarja vallas asuv korter.
- Huvitegevuse rahastamine**
 - Eraldati toetust Väike-Maarja Muusikakoolile klaveri remondikulude katmiseks summas 1880 eurot.
- Isikliku abistaja teenuse osuta- mine**
 - Määrati isikule ajavahemikul 01.06.2019 kuni 31.10.2020 isikliku abis- taja teenus, mida rahastab Euroopa Liidu Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti tuleviku heaks projekti „Tööle saamist parendavad tugiteenused Lääne-Viru- maal“ raames.
- Liikluskiirust piirava künnise paigaldamine**
 - Nõustuti liikluskiirust piirava künnise paigaldamisega vastavalt kohalikul teel Vesioru-Pandivere (tee nr 9270011).
- Nõusoleku andmine laskepaiga rajamiseks**
 - Anti nõusolek Rakke Jahiseltsile laskepaiga rajamiseks Altrahva kinnis- tule Suure-Rakke külas Väike-Maarja

- vallas.
- Pakkumuse edukaks tunnistamine**
 - Hankes „Väike-Maarja – Triigi kerg- liiklustee projekteerimine“ kinnitati edukaks pakkujaks OÜ Roadplan.
 - Hankes „Simuna keskplatsi projek- teerimine“ kinnitati edukaks pakkujaks OÜ Reaalprojekt.
 - Hankes „Väike-Maarja, Ehitajate tee projekteerimine kinnitati edukaks pakkujaks OÜ Keskkonnaprojekt.
 - Hankes „Matkaradade infotahvlite uuendamine“ kinnitati edukaks paku- jaks matkaradade inventari ehitami- seks OÜ Allak Grupp.
 - Hankes „Rakke, Faehlmanni tee 27a platsi projekteerimine kinnitati edukaks pakkujaks OÜ Roadplan.
- Katastriüksustele sihtotstarbe ja koha-aadressi määramine**
 - Liigvalla külas asuva Kullamäe katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavatele katastriüksustele määrati koha-aadressideks Kullamäe, Kullavälja ja Kullametsa, sihtotstar- beks määrati katastriüksustele maatu- lundusmaa.
 - Väike-Rakke külas asuva Tuuleveski katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavatele katastriüksustele määrati koha-aadressideks Kullamäe, Kullavälja ja Kullametsa, sihtotstar- beks määrati katastriüksustele maatu- lundusmaa.
 - Liigvalla külas asuva Kullamäe katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavatele katastriüksustele määrati koha-aadressideks Kullamäe, Kullavälja ja Kullametsa, sihtotstar- beks määrati katastriüksustele maatu- lundusmaa.
 - Avanduse külas asuva Madise- Siimu katastriüksuse jagamise tule- musena moodustatavatele katastri- üksustele määrati koha-aadressideks Madise-Siimu ja Kiigepõllu, sihtotstar- beks määrati katastriüksustele maatu- lundusmaa.
 - Avanduse külas asuva Noorkarja katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavatele katastriüksustele määrati koha-aadressideks Noorkarja ja Karjavälja, sihtotstarbeks määrati katastriüksustele maatulundusmaa.
 - Tammiku külas asuva Pilli katastri- üksuse jagamise tulemusena moodus- tatavatele katastriüksustele määrati koha-aadressideks Pillimetsa ja Pilli- nurme, sihtotstarbeks määrati katastri- üksustele maatulundusmaa.
 - Salla külas asuva Liivaaugu katastriüksuse jagamise tulemusena määrati koha-aadressideks Liivaaugu ja Metsääre, sihtotstarbeks määrati katastriüksustele vastavalt maatulun- dusmaa ja elamumaa.
- Vallavara võõrandamine enam- pakkumisel**
 - Otsustati enampakkumise korras võõrandada Väike-Maarja vallale kuuluv Triigi külas asuv Humala kinnistu. Enampakkumine toimub Osta.ee kesk- konnas, alghinnaks määrati 9500 eurot.
- Detailplaneeringu vastuvõtmine**
 - Võeti vastu Ebavere külas Pargi- nurga katastriüksuse maa-alale toot- mishoone rajamiseks koostatav detail- planeering.
- Detailplaneeringu vastuvõtmine**
 - Väike-Maarja alevikus Tagaküla tee 1 asuval maa-alale koostatava detail- planeeringu kehtestamise tähtajaks määrati 31.08.2020.

Volikogu materjalid

- Kokkuvõte 20. juunil vallavolikogu istungil arutatust.**
- Osales 14 volikogu liiget. Puudusid: Tarmo Rebane, Ott Läänemets, Hans Kruu- samägi, Mall Lepiksoo ja Hando Kuntro.
- Otsustati:
- valida Viru Maakohtu rahvakohtunikakandidaatideks Aivi Greenberg ja Valdis Oja.

WWW.V-MAARJA.EE

VÄIKE-MAARJA VALLA ARENGUKAVA 2020-2027 EELNÕU JA EELARVESTRAATEEGIA AVALIKUSTAMINE

Arengukava eelnõu avalik väljapanek kestab kuni 25. augustini 2019.

Avalikud arutelud toimuvad:

- 13. AUGUSTIL 2019- KILTSI RAHVAMAJAS KELL 18.00
- 21. AUGUSTIL 2019- SIMUNA RAHVAMAJAS KELL 18.00
- 22. AUGUSTIL 2019 - VÄIKE-MAARJA RAAMATUKOGUS KELL 16.00
- 22. AUGUSTIL 2019- RAKKE KULTUURIKESKUSES KELL 18.00

Info: arendusnõunik Signe Sabas, e-post signe.sabas@v-maarja.ee, 329 5766.

Hüvasti, Jüri Sild!

(06.12.1941 – 03.07.2019)

... üle Su elu käis surmatuul vinge,
Sinu ajast sai ajatu tee,
aga mälestus alles jääb hinge –
meie päevades helendab see,
heites ühele tööle valgust:
tehtud hea jääb alati heaks.
Leinas lohutus usume algust,
mullast sünnid kord meespeaks.

V. Osila

Heinakuu kolmandal päeval lah- kus meie seast ettevõtja ja F. J. Wiedemanni keeleauhinna asu- taja Jüri Sild. Keelehoidja, kes rajas ärkamisajal eesrindliku „Energia“ kolhoosi esimehena koos abikaasa Irma Sillaga jt eesti keeleseaduse toetuseks F. J. Wiedemanni keeleauhinna.

Jüri Sild sündis 6. detsembril 1941.a Tartumaal Avinurme vallas Jõemetsa külas talupidaja peres. Õppis Kuremaa põllumajandustehnikumis. Lõpetamisel järel teenis aega lennuväes - Krasnodari kraal lennukoolis ja kaks aastat Moskva lennuväeakadeemia õppelennuvälja katsemeeskonnas. Naastes omandas Eesti põllumajanduse akadeemias agronoomi kutse, tegeles tõs- tespordiga. Oli Eesti tõstekoondise kandidaat ja üliõpilasmeister. Kandidaa- diväitekirja kaitstes 1984. aastal Minskis. 1985. aastast töötas Rakvere rajooni „Energia“ kolhoosi esimehena, oli aastatel 1992-1993 Väike-Maarja vallavalit- suse majandusnõunik, hiljem ettevõtja ja OÜ Äntu Mõis juhataja.

Keelepreemia mõte sündis perekond Silla Väike-Maarjas kodus 1988. aas- ta sügisel. Targalt läbi mõeldud ja tulevikku suunatud auhinna andis esimest korda välja 1989. aastal „Energia“ kolhoos, seejärel toetasid seda Jüri Sild, Väike-Maarja vald ja Eesti Keele Sihtasutus. 2004. aastast on auhind riiklik. Eesti Vabariigi president Lennart Meri autasustas Jüri Silda 2001. aastal F. J. Wiedemanni keeleauhinna asutamise eest Valgetähe medaliklassi teenete- märgiga.

Vabariigi valitsus määrab igal aastal Ferdinand Johann Wiedemanni keele- auhinna ühele füüsilisele isikule väljapaistvate teenete eest eesti keele alal. Tunnustus antakse laureaadile üle 24. veebruaril koos teiste riigi teadus- ja kultuuripreemiatega.

Väikemaarjalastele ja kogu Eesti keelerahvale jääb Jüri meenutama Väike- Maarja keeletammik koos kõigi seal sirguvate laureaate nimipuudega.

Aitäh Sulle, Jüri Sild, F. J. Wiedemanni keeleauhinna asutamise ja suure panuse eest auhinna kujunemislukku!

Kusagil õitsevad meespead,
tasa liiguvad tuules...

Mälestame alati
rõõmsameelset ja töökas

ÕIE PELLOT

Avaldame kaastunnet
Raivole ja tema perele.

KÜ Lõuna 9

Tammed on tugevad tuules ja tormis,
luiged on ustavad surmani.
Olid ka sina, kui tammed ja luiged,
elutee viimase kurvini.

Täname kõiki, kes abistasid ja olid meile toeks sel raskel hetkel, kui saatsime igavikuteele kalli abikaasa, isa, vanaisa, vanavanaisa, äia, onu

KALLE BREMETI

Südamlikud tänud lähedastele, sugulastele, naabritele, sõpradele, kes meie meie leinas kaasa tundsid ja lahkunu mälestust kalliks pidasid ning kaunitel lilledega teda viimsele teekonnale saatsid.

Erilised tänusõnad lähedaste poolt lahkunut ära saatnud LAAST ÜLLELE ja PINDRE ANNELE, südamliku kõne, laulude ja muusika eest, mis oli hingeliselt väga ilus, kurb ja eriline.

Leinajad

Balti kett 30: üks ajalugu, kaks miljonit lugu

Käesoleva aasta 23. augustil möödub 30 aastat Balti ketist.

Molotovi–Ribbentropi pakti vastu suunatud meeleavaldusest võtsid osa kokku enam kui kaks miljonit eestlast, lätlast ja leedukat. Kella seitsmeks läbis 30 aastat tagasi kolme riiki tihe ja katkematu inimkett. Tegemist on ühe suurima rahumeelse massimeeleaval-

kommunismi- ja natsismiohvrite mälestustseremoonia. Lilli-Ungurini piiripunktis toimub „Balti kett 30“ kontsert ning päeva lõpetab „Balti kett 30: Üks ajalugu, kaks miljonit lugu“ elamusnäituse avamispidu Telliskivi Loomelinnakus. Kõikidest sündmustest annab ülevaate koduleht www.vabamu.ee/baltikett30.

Balti kett. Foto Gunnar Vaidla

dusega maailmas, mis demonstreeris Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuspüüdlusi ning sillutasid tee Ida-Euroopa vabaneemisele.

Balti keti lugu on ka Molotovi–Ribbentropi pakti avalikustamise lugu

23. augustil möödub 80 aastat Molotovi–Ribbentropi pakti sõlmimisest. 1939. aastal jagati Ida-Euroopa Molotovi–Ribbentropi pakti salaprotokollidega NSV Liidu ja Saksamaa huvipiirkonnaks ning oli sellega aluseks aastakümnete pikkusele okupatsioonile Balti riikides. MRP sõlmimise 50. aastapäeva puhul, 23. augustil 1989, otsustati korraldada Balti riikides midagi enneolematut. Vaid kuuajase ettevalmistusega kutsuti ellu sadu tuhandeid inimesi kaasa-

Vabamu elamusnäitus Tallinnas ja igas vallas kohapeal

„Balti kett 30: Üks ajalugu, kaks miljonit lugu“ on liigutav elamusnäitus 600 kilomeetrise katkematu inimkett Tallinnast Riiani ja kuni Vilniusele välja 23. augustil 1989. aastal. Tavaliste inimeste lugudel põhinev elamusnäitus viib külastajad heli- ja mälumaastiku kaudu mõtlemapanevale vabadustahet rääkivale ajaloolisele rännakule. Tallinnas Telliskivi Loomelinnakus eksponeeritavat näitust on võimalik taasluua ka enda koduvallas. Nimelt on okupatsioonide ja vabaduse muuseum Vabamu loonud väljaprintitava lahenduse rahvamajadele, raamatukogudele ja koolidele. Okupatsioonide ja

Foto okupatsioonide ja vabaduse muuseumi Vabamu kogust.

nud massimeeleavaldus. Kätest kinni hoidvatest inimestest koosnev Balti kett lookles Tallinnast läbi Riia kuni Vilniusele. Meeleavaldusel oli selge tähendus. Sellega anti maailmale teada, et Eesti, Läti ja Leedu ei ole leppinud oma iseseisvuse kaotusega ning nende riikide vabadus tuleb taastada.

Balti keti 30. aastapäeva meenutamine

23. augustil meenutatakse üle Eesti, kuidas kolm Balti riiki ja kaks miljonit inimest seisid üksmeeles oma vabaduse eest. Rahvarinde muuseum püstitab selleks puhuks Vabaduse väljakule ajalootelgi ning viib läbi programmi muusika ja ajaloomängudega. Vabaduse väljakul esitatakse ka Balti keti 30. aastapäeva luulekonkursi „Vabaduse loits 2019“ parimaid töid. Maarjamäe memoriaalis toimub selle päeva puhul

vabaduse muuseumi Vabamu direktori Keiu Telve lisab: „Me tahame jagada Balti keti lugu kõikide Eesti elanike ja külalistega. See on meie ühine ajalugu. Muuseumi poolt oleme välja mõelnud erilahenduse lisaks rahvamajadele ka koolidele kunstitudendidesse, et lapsed saaksid teha oma Balti keti näituse.“ Vabamu kutsub ka kõiki meenutama oma Balti keti lugu ning ootab inimeste mälestusi ja elamusliku looga esemeid kuni 30. novembrini aadressil info@vabamu.ee. Kõik saadetud materjalid talletatakse, et ajalooline hetk Eesti ja Baltimaade vabaduse loost jääks tulevastele põlvetele tutvumiseks.

Balti keti programmi toetavad Riigikantselei, Välisministeerium, Kultuuriministeerium, okupatsioonide ja vabaduse muuseum Vabamu, Tallinna linn, Justiitsministeerium, Rahvarinde Muuseum.

KIK avas keskkonnaprogrammi taotlusvooru

Alates 1. augustist saavad korteriühistud Keskkonnainvesteeringute Keskusest (KIK) taotleda toetust biomassil või fossiilkütustel töötava või elektrikut kasutava kütteseadme asendamiseks taastuvat kütust kasutava seadmega. Samuti saab toetust maja ühendamiseks kaugküttesüsteemiga.

KIKi toetuste ja teenuste osakonna juht Antti Tooming selgitab, et KIK võtab taotlusi vastu kuni 30. septembrini. Pärast seda lähavad need kõik korraga hindamisele ning otsused tulevad aasta lõpuks. „Soovime rõhutada, et toetuse eesmärk on vähendada energeetika negatiivset keskkonnamõju ja lisaks panustada majanduslikule kokkuvõtte. Seetõttu on taotlustes oluline välja tuua projekti panus välisõhu kvaliteedi parandamisse.“

Toetust saab taotleda:

- biomassil töötava katelseadme väljavahetamiseks biomassil töötava katelseadmega,
- biomassil töötava katelseadme

väljavahetamiseks mõne teise taastuvkütuse lahendusega,

- fossiilset kütust kasutava küttesüsteemi (va maagaas) asendamiseks taastuvkütuse lahendusega,
- biomassil või fossiilsel kütusel töötava küttesüsteemi asendamiseks kaugküttevõrguga.

Sellel juhul võib projekti maksusse lülitada hoonesisesed küttesüsteemiga seotud tööd. Teiste variantide puhul ei ole see võimalik. Kaugküttevõrguga liitumine on üks parimaid võimalikke lahendusi keskkonnakaitsest aspektidest vaadelduna ja ühtlasi panustab see kaugküttevõrkude jätkusuutlikkusse.

Toetust saavad taotleda need korteriühistud, kelle maja on ehitatud enne 1. jaanuari 2010, sest need hooned ei pruugi olla ehitatud kõige ener-

giäsäästlikumalt ja nende kütteseadmed võivad vajada väljavahetamist.

Toetuse taotlemisel peab omaosalus olema 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest. Vooru eelarve on 500 000 eurot.

Taotluste esitamine toimub 1. augustist kuni 30. septembrini andmesüsteemi KIKAS kaudu. Täpsema info taotlusvooru kohta leiab KIKi kodulehelt või saab küsida projektikoordinaator Piret Sepalt (piret.sepp@kik.ee, 6 274 321).

Toetust jagatakse riigisese keskkonnaprogrammi atmosfääriõhu kaitse programmist. Toetuse töötas välja Keskkonnaministeerium.

KIK on riigile kuuluv sihtasutus, mis rahastab keskkonnaprojekte Eesti keskkonnatasudest laekuvast rahast, CO2 kvoodimüügi tuludest ning Euroopa Liidu struktuurifondidest. Lisaks pakub KIK võimalust taotleda sihtotstarbelist laenu keskkonnaprojektide elluviimiseks ning korraldab ressursisäästlike ideede konkurssi Negavatt.

Avanduse külapäev tõi kokku üle kaheksa külastaja

20. juulil koguneti Allika talu lõkkeplatsile Avanduse küla 8. külapäevale. Külaseltsi esindaja Andrus Läll lausus avasõnad ja rukkikuninga Hans Kruusamäe tervituskõne järel võis külapäev alata.

Päevajuhtide Mare ja Vallo Taari eestvedamisel võeti ette võistlusmäng, ühislaulmisi ja viktorin. Vallatuid tantse esitasid tantsurühm Lustiline Tiia Lepa juhendamisel ning naisrühm Simone Auli Kadastiku juhendamisel. Kuulasime noort pillimeest Mihkel Maadlat akordionil mängimas ja tantsu sai keerutada ansambel Ma&W saatel.

Kehakinnituseks pakuti suppi ja Kaarli Talu uut rukkikuninga leiba. Kookidega sai maiustada Simuna naisteklubi kohvikus.

Tehnikahuvilised said uudistada põllumajandusmasinaid. Lapsed nautisid võimalust ratsutada, batuudil ja elektriautodel aega veeta, maalida puulusikaid ja kasutada näomaalija teenuseid.

Kõigil oli võimalik osta kohaliku külmkuivatustehase tooteid, raamatuid ja Avanduse küla elanike valmistatud käsitöösemeid.

Lustiline põllumajandustehnika taustal. Foto Mary Tammet

Sel aastal oli külastajaid üle kaheksa. Suur tänu Avanduse külaseltsi juhatajale, Simuna naisteklubi, tantsurühmade Simone ja Lustiline, Auli Kadastikule ja Tiia Lepale, Mihkel Maadlale, Lea Vimbergile. Täname toetajaid: Kalle Rand, Hans Kruusamägi, Ats Kruusamägi, Ain Ahlberg, Jaan

Ahlberg, Rein Ahlberg, Freezedry OÜ, FIE Mary Tammet, Simuna Naisteklubi MTÜ.

Külapäev sai teoks kohaliku omaalgatuse programmi toel.

Mary Tammet

Taaskohtumisel Männisalus oli tuttavat ja uut

27. juuli päikesekuumas Männisalu küla kokkutuleku päevas oli nii mõndagi tuttavat, aga ka uut.

Vana tuttav kohtumispaike endise Männisalu ehk Naraka küla mälestuskivi juures, kohtumisrõõm vanade tuttavatega, tuttav Männisalu ja Eesti lippude heiskamine ning Männisalu hümn. Tuttav ühispildi tegemine ja piknikupidamine vahtra all ning tuttavad meenutused. Uus viktorin Männisalu teemadel ja osalejad, uus (vana) materjal Väike-Maarja muuseumist, uued jututeemad.

Väike-Maarja muuseumist saime selleks korraks meenutamiseks kolmanda kokkutuleku stendi. Tookordne kokkutulek algas täpselt 40 aastat enne tänavust – 27. juulil 1979. aastal – kuid kestis erinevalt praegustest kolm päeva. Tol ajal oli Männisalus veel hooned, kus viibida ja ööbida, kuid juba 1980ndatel lükati hooned maaparanduse käigus maatas ja kokkutulekud toimuvad sellest ajast saati lageda taeva all.

Samuti pärines muuseumist Männisalu kokkutulekute külalisteraamat

Taaskohtumine Männisalus. Foto Edgar Tammus

(1974-1993), milles nii mõnigi osaleja end või oma tuttavaid üles leidis. Külalisteraamat annab teada, et 35 aastat tagasi, 1984. aasta kokkutulekul, mil külas enam elanikke polnud, valitses kohtumisel leinameeleolu ja peeti Männisalu küla matuseid. Seda enam

on meil põhjust olla tänulikud ja hinnata fenomeni, et tee Männisallu leitakse ikka üles.

Jäällenagemiseni Männisalus 2020. aasta juulikuu viimasel laupäeval.

Heili Tammus

Väike-Maarja valla 2019. aasta Kaunis Kodu konkursi tulemused

Perekond Ivaski kodu Lammaskülas – kinkekaart väärtuses 150 eurot.

Perekond Ivaski koduaed on liigirikas, väga läbimõeldud taimevalikuga ja hea kujundusega koduaed. Rohked põõsaste ja lilledega istutusosalad vahelduvad hooldatud muruga. Selles aias on leitud koht nii rododendronitele kui ka jõhvikatele. Iluaiast välja jääb ka liigirikas ilupuude ja -põõsaste haljasala.

Perekond Auna kodu Edru külas – kinkekaart väärtuses 150 eurot.

Perekond Auna aed on tõeline kollektsioonaaed. Teelt selle taluni ei oska aimatagi, et ees ootab sellise rohkearvuline lilleaed. Selles aias on 100 sorti pojenge, üle 200 sordi flokse, 93 sorti roose, 187 sorti hostasid ja veel palju teisi taimi. Selle pere naisel kiirgab uskumatu armastus taimede vastu.

OÜ Vao Agro Vao külas – kinkekaart 100 eurot.

OÜ Vao Agro laudakompleks ja kogu territoorium on teinud läbi suure muutuse. Territooriumil on korras hooned, hooldatud murualad ning territoorium piiratud nii kõrg- kui ka madalhaljastusega.

AS VIREEN Ebavere külas – kinkekaart väärtuses 150 eurot.

AS VIREEN tootmisterritooriumi heakord on teinud läbi suure muutuse. Territooriumile on istutatud rohkelt ilupuid ja -põõsaid, roniroose ja vaatamist väärrib territooriumi muruvaip. Sellise hooldustasemega murualasid on Väike-Maarja vallas vähe. Selle tootmisterritooriumi murust ei leia ühtegi võõrast murusse mittedobivat taimet, muru on õigelt kõrguselt niidetud, niitmisjäägid kokku kogutud, vajadusel kastetud ning väetatud.

Korterühistu Uus Elu Tamsalu mnt 4 Väike-Maarja alevikus – kinkekaart väärtuses 150 eurot.

Tamsalu mnt 4 kortermaja on väga hästi hooldatud. Silma rõõmustab korras maja, hooldatud majaümbrus ja maja elanike kasutada olev aiamaa.

Triin Jürise ja Hannes Vainulti kodu Väike-Maarja alevikus – kinkekaart väärtuses 100 eurot.

Triin Jürise ja Hannes Vainulti koduaed on kaasaegse kujundusega värvirikas, liigirikas aed, kus on rohkelt roosi sorte, hostasid ja muid püsikuid, mis on läbimõeldult paigutatud istutusaladele. See suhteliselt väike aed on püütud teha võimalikult hooldusvabaks, aias on leitud ruumi nii puhkealale kui ka mänguruum lastele.

Anne Põldmaa ja Raivo Roomelti kodu Tammiku külas – kinkekaart väärtuses 100 eurot.

Anne Põldmaa ja Raivo Roomelti koduaed on väga kauni asukohaga Tammiku järve kaldal. Korras hooned, avatud koduaed koos hoolitsetud köögiviljajaaiga rõõmustavad vaataja silma.

Leie Nõmmiste, keskkonnanõunik, komisjoni liige

Aiakujunduse õpiretk Simunas

4. augustil jalutasime naisteklubiga Simuna kaunites aedades. Oleme üle kahekümne aasta külastanud Eesti kauneimaid aedu erinevates paikades. Seekord otsustasime üle vaadata kohaliku ilu.

Võtsime kaasa pika töökogemusega diplomeeritud agronoomi, maastikukujundaja, lilleseadja Sirje Liiskmaa. Retke eesmärgiks oli kogemuste vahetamine ja nõustamine kõikvõimalikel aiateemadel.

Maie koduaias on uus palkmaja sobitatud vanasse iluaeda. Vana ümberkujundamine on reeglina keerulisem, kui päris uue rajamine. Tuleb otsustada, mida jätta alles ja kuidas uued mõtted sulatada olemasolevaga üheks tervikuks. Head nõu kuulsime kasvuhoo- netaimede tervise tagamise, basseini ja peenramaa hoolduse kohta.

tagamiseks rajatud kaunis lillepeenar. "Pärandkivid" esivanemate aia. Romantiline aiamajakas kõledamateks õhuteks ja kujundamist vajav ala maakütete kohal.

Leie aias on kolmel põlvkonnal mõnus olla. Rohket lilleilu, mõnusaist istumiskohti, põnevust pakkuv mängupaik, väga heas korras tarbeaed. Pilgupüüdev suvelillepeenar, kaunilt kujundatud kivid taustaks. Alati saab Leielt head nõu ja abi mistahes aiateemalistes küsimustes.

Helenil on mõne aastaga kujundatud suurepärases korras koduaed. Avar õueala, olulised vanad puud ja lastele tegevusala. Noore pere elukorraldust austav, targalt planeeritud minimaalset hooldust vajav aed jätab võimaluse edaspidisteks muutusteks vastavalt pere vajadustele.

Terje koduaed on alati suurepärases

Leanne Aed ja Kodu OÜ. Foto Mary Tammet

Lea ja Helmuti krundil tegutseb Leanne Aed ja Kodu OÜ. Koduaeda on rajatud näidispeenrad taimedega ja kasvuhoo- netaimedele. Kuna meie õpiretke eesmärk oli kogemustevahetus, kuidas aias võimalikult vähesel vaevaga hakkama saada, oli hea uurida erinevaid taimekooslusi oma kasvuhoo-

korras. Siin on põnevaid pilgupüüdjaid, kaunilt kujundatud peenraid, hubaseid eripalgelisi istumiskohti, põnevalt kujundatud puid, avarat vaadet.

Liia kaunis koduaed on samuti auhindu saanud. Alati laitmatu korras tarbeaed, istumiskoht, kujundatud istutusosalad, vana väärkas kõrvalhoone

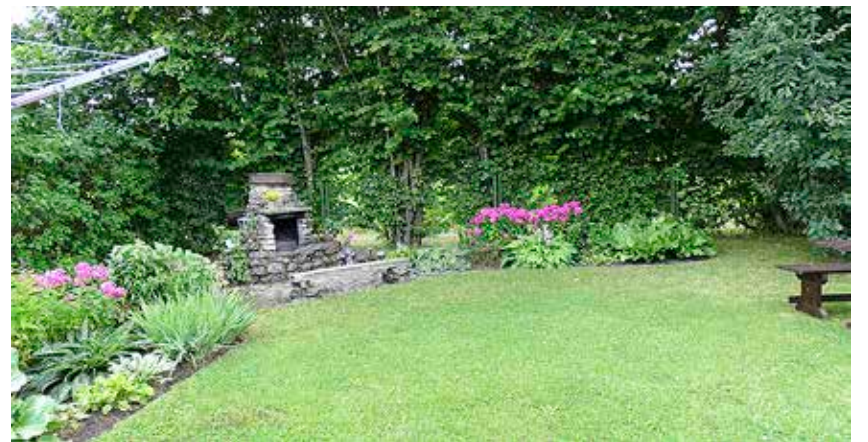
Silvi aed. Foto Mary Tammet

ning saada soovitusi taimede valikul oma aeda. Sai selgeks, kui töömahukas on liigirikka aia korrashoid ja hooldus.

Järgmiseks külastasime Leena aeda, mis rajatud seitsmekümnendatel. Algu- sest peale kaunilt kujundatud ja laitmatu korras aeda hooldab praegu üheksakümne nelja aastane proua. Leena on

ja õunapuu, mis nagu ime-õunu täis, aga tüvest järgi ainult koor.

Õpperetke lõpetasime Mary aias. Sirje Liiskmaa oli ette valmistanud loengumaterjali „Kuidas aias saada hakkama vähesel töövaevaga“. Tuletasime meelde aiakujunduse põhitõed. Millest lähtuda uue aia rajamisel või

Liia aed. Foto Mary Tammet

meile kõigile eeskujuks oma töökuse ja elurõõmuga. Ta vajab abi muru niitmisel ja suurematel hekilõikustöödel. Aastaid tagasi vabariigis auhinnatud tarbeaed aga näeb ka praegu laitmatu välja.

Silvi aias püüab pilku õdus puhkenurk, vanast basseinist on ohutuse

vana renoveerimisel? Milliseid taimi kasvatada ja kas üldse? Veendusime, et hooldusvaba aeda pole olemas.

Mary Tammet
Simuna naisteklubi

Fotod 7x Mary Tammet

Õppeaasta põu on pungil täis häid saavutusi

Möödas on 2018/2019 õppeaasta – kolmkümmend viis nädalat pingutusi, ettevõtlikkust, koolirõõme, sekka mõni ebaõnnestuminegi, sest millest me muidu õpime.

Õppeaasta oli meile peohõnguline, tähistasime kooli 145. aastapäeva ja kevadel sai meie gümnaasium saja aastaseks. Õpitulemused on sel aastal olnud väga silmapaistavad, meie ühine kingitus gümnaasiumi sünnipäeva auks. Küllap on nii mõnigi teist jälginud kooli kodulehekülge, mille vahendusel oleme kooli saavutusi kajastanud. Põhiline tegevus on koolis ikka õppimine. Siinjuures on hea tõdeda, et meie kooli õpilased on silma paistnud rahvusvahelistel võistlustel, üheteistkümnel vabariiklikul ja kolmekümne ühel maakondlikul olümpiaadil, võistlusel või konkursil. Alljärgnevalt ülevaade meie silmapaistavatest tulemustest.

Rahvusvaheline tasand: Mark Vainomaa (12. kl) meeskondlik 7. koht European Cyber Security Challenge 2018 (London).

Üleriigilised saavutused:

Angelina Alt I koht 5. klassi inimeseõpetuse olümpiaadil.

Kuldar Kuusemäe I koht 8. klassi inimeseõpetuse olümpiaadil.

Videokonkursil mini Negavatt saavutas meie kooli 5. klassi võistkond I koha koosseisus Angelina Alt, Carlos Pitkja, Eliise Joonas, Elisabeth Ervald, Eva-Angelica Kaldaru, Karolina Alt,

Mihkel Ilves, Rainis Lükk ja Stever Kudi.

Veebipõhiste õppematerjalide koostamise konkursil saavutasid I koha 10. klassi õpilased Ege-Ly Petermann ja Kaisa Kangur. Holokausti-teemalisel kirjandivõistlusel saavutas 10. klassi õpilane Eliis Mätas I-III koha. I koha saavutas XVIII vabariiklikul etluskonkursil „Tahan Sulle öelda“ 12. klassi

klassi õpilane Karmen King.

Sportivaldkonnas on märkimisväärsed tulemused saavutanud 7. klassi õpilane Aivar Ellam, kes on TV10 Olümpiastarti etapidel saavutanud I koha ja kaks II kohta. Tütarlastest saavutas Eesti Koolispordi Liidu meistrivõistlused noorte basseinitriatlonis I koha Getrin Raudsepp.

Maakondlikud tulemused:

Lääne-Virumaa loodusloopeval saavutas 1.-2. klassi võistkond koosseisus Joosep Kesler, Laur Jakob Kits, Marten Önnemäe ja Henri Alas I koha.

Pranglimise finaalis saavutas 3. klasside arvestuses Reino Kallas II koha ja 4. klasside arvestuses Jane Sumre I koha.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu 4. klasside ettelugemise võistlusel „Kus hundist räägitakse“ ja Lääne-Virumaa 4. klasside ettelugemise võistlusel tuli I kohale Kert Kristjan Kask.

Maakondlikul inimeseõpetuse olümpiaadil oli 8. klassi arvestuses I Kuldar Kuusemäe ja II Sandra Salumäe. 5. klasside

arvestuses I Angelina Alt, lisaks saavutas ta koolinoorte joonistusvõistlusel „Ilu päästab maailma“ III koha ning on saavutanud kohti esikolmikus nii suusatamises kui ka kergetõustikus.

Lääne-Viru õpioskuste ainevõistlusel oli 5. klasside arvestuses võidukas meie kooli võistkond koosseisus Angelina Alt, Elisabeth Ervald, Eliise Joonas, Eva-Angelica Kaldaru ja Rainis Lükk.

Bioloogiaolümpiaadil saavutas 10.

Väike-Maarja gümnaasiumi direktor Marje Eelmaa (paremal) ja tugiteenuste osakonna juhataja Merle Kiigemaa õpilasi tunnustamas. Foto Kristel Kitsing

õpilane Kirke Tobreluts ja noorem vanuserühmas III koha 6. klassi õpilane Ethel Liis Randveer. Loominguvõistlusel „Ood eesti keelele“ saavutas II koha 11. klassi õpilane Keneli Pohlak.

Konkursil „Koolitants 2019“ pälvis meie kooli tantsurühm II-III koha. Koosseisu kuulusid abiturientid Kirke Tobreluts, Victoria Mitt, Jete Hendrika Lood, Krete Hurt, Janelle Laukse, Carolin Mäeltsamees ja Önnela Turu ja 11.

Noortevolikogu liikmed käisid tarkust kogumas

Mullu oktoobrist kuni tänavu juulini toimusid Eesti Noorteühenduste Liidu hooajakoolid, kus osalesid ka Väike-Maarja valla Noortevolikogu esindajad.

Iga hooajakool sisaldas erinevaid töötube, tutvumisringe ning meeskonnatööülesandeid. Osalejad leidsid omale palju sõpru, mõttekaaslasi ja ka koostööpartnereid.

2018. aasta oktoobris toimus selle hooaja esimene seminar – Eesti Noorteühenduste Liidu (ENL) sügisseminar. Sellel seminaril esindas Väike-Maarja valla Noortevolikogu Eliis Mätas – Väike-Maarja valla Noortevolikogu aseesimees. Hooajakooli korraldajate hulka kuulus ka Väike-Maarja valla Noortevolikogu esimees Maris Praats. Sügisseminaril toimusid näiteks Telia häkaton, meeskonna coachingu koolitus ja Sotsiaalse Intelligentsuse töötuba. Eliisile oli see esimene kord minna Eesti Noorteühenduste Liidu üleeestilisele üritusele ning talle avaldas see sügavat muljet. Sügisseminar toimus Tartu hotellis ning nende kahe päeva jooksul sai Eliis ennast nii mõnigi kord proovile panna.

2019. aasta aprillis toimus Eesti Noorteühenduste Liidu kevadseminar, kus osalesid Väike-Maarja valla Noortevolikogust Eliis Mätas (aseesimees), Siret Aleksa (liige) ja Emma Laansalu (liige). Samuti Maris Praats, kes oli hooajakooli korraldusmeeskonnas. Seminar toimus Tallinnas Ecoland SPA hotellis. Seekord keskenduti projektidele. Osalejatele õpetati, kuidas kirjutada eeskujulikku projekti, räägiti finantsharidusest, rahvaalgatusest jms. Emma mainib, et talle meeldis Kevadseminar väga, kuna oli seal esimest korda ning ei oodanud üldse midagi nii lõbusat. Pigem palju tööd, kuid kuk-

kus hoopiski teistmoodi välja. Ta õppis kahe päevaga väga palju asju, kuid kindel, mille kõrva taha jättis, oli projekti kirjutamine, sest selle ala töötubasid oli kõige rohkem ning see on kindlasti abiks talle ja teistele noortevolikogu liikmetele järgmistel aastatel. Ta tutvus väga paljude uute inimestega ning näha aktiivseid ja tegusaid noori, andis talle veelgi kindlustunnet, et noored tõesti suudavad maailma muuta. Positiivse tagasiside andis ka Siret Aleksa.

Noortevolikogu liikmed kiidavad saadud kogemusi. Foto erakogu

Ta sõnab, et õppis igati vajalikke asju, nagu näiteks projekti kirjutamine, finantsharidus ja kuidas kajastada oma ideid. Samuti oli tema meelest kevadseminaril koos vägagi tore seltskond. Eliisil oli see juba teine ENLi üritus. Ta mainib, et läheb nendele üritustele iga kord rõõmsa tujuga, sest teab, et see on koht, kus inimesed ei tunne kurbust. Talle meeldib sealne õhkkond, mis on pingevaba ning rõõmsameelne. Kõik argimured on jäetud ukse taha. Tema meelest on alati tore näha vanu tuttavaid ning leida uusi. Seekordselt seminaril sai ta taaskord kinnitust, et kõik on võimalik, kui vaid ise soovida. Eliis sai teadlikumaks, milline on hea osaluskogu ning projektijuht. Samuti oskab ta nüüd vormistada eeskujulik-

ku projekti. Kevadseminaril oli veel mitmeid põnevaid ning informatsioonerikaid töötubasid ja loenguid, kust jättis ta nii mõndagi endale kahe kõrva vahele.

2019. aasta juulis toimus Nelijärve Puhkekeskuses Eesti Noorteühenduste Liidu Suvekool, mille keskseks teemaks oli keskkond. Väike-Maarja valla Noortevolikogu esindasid Eliis Mätas (aseesimees), Eliise Joonas (liige), Carolin Ambos (liige) ja Maris Praats (Väike-Maarja valla Noortevolikogu esimees), kes kuulus ka seekord korraldusmeeskonda. Suvekoolis tegelesime peale enda harimise ka ENLi platvormi uuendamise ja saime kaasa rääkida veel mõneski teises siseasjas. Osalejad jäid ka selle hooajakooliga väga rahule. Eliise Joonas ütleb, et tema jaoks olid need kolm päeva väga põnevad ja õpetlikud. Räägiti näiteks tuumaenergiast ja annetuskultuurist, tehti palju meeskonnatööd, osaleti ööülikoolis, vesteldi noortepoliitikateemadel jne. Õhtuti sai aega veeta uute

ja vanade sõpradega ning laulda koos räppari AGga. Ta soovib suvekooli kõigile ning sõnab, et sealt saab palju uusi kogemusi ning uusi sõpru. Ka Eliis jäi suvekooliga väga rahule. Töö ja puhkeaeg olid omavahel tasakaalus ja kuigi uneaeg jäi mõnel õhtul lühikeseks, ei omanud see päeva aeg mingit tähtsust. Päevad olid põnevad ning väsimust ei olnud üldse tunda. Talle meeldis enim veeta aega uute ning vanade sõpradega ning täiendada enda teadmisi erinevate töötubade kaudu.

Kuna Maris oli ainus noortevolikogu liikmete seast, kes hooajakooli korraldas, uurisin tema käest, millised on tema muljed nendest koolidest. Maris vastas sellele niiviisi. Kui ta esimest korda puutus kokku Eesti Noorteühen-

klasside arvestuses I koha Eliis Mätas. Richard Veelaid saavutas I koha keemiaolümpiaadil ning III koha matemaatikaolümpiaadil, lisaks II koha inglise keele võistlusel Scrabble, I koha G. Lokotari mälestusvõistlustel laskmises, III koha Eesti vabariigi 101. sünnipäevale pühendatud mälumängus ja III koha mälumängus „Bumerang“.

Tõusuteel on meie kooli maletajad. Sel aastal saavutasid Lääne-Viru esivõistlustel males II koha 2. klassist Heleriin Tilk, 3. klassist Marten Klement, 6. klassist Johannes Peeter Kudde ja 3. klassist Andris Ellam, kes on lisaks olnud mitmel korral esikolmikus maakonna kergetõustikuvõistlustel.

Piirkondlikul bioloogiaolümpiaadil 7. klasside arvestuses saavutas Johanna-Jeta Rauhala II koha. Ühiskonnaõpetuse piirkondlikul olümpiaadil saavutas 9. klassi õpilane Anete Tomingas II koha ja Ekki Eikinen III koha. Matemaatikaolümpiaadil oli 5. klasside arvestuses II Eva-Angelica Kaldaru ja 8. klasside arvestuses Erik Reinart, kel on ette näidata auhinnalised tulemused kergetõustikuski. Etluskonkursil „Ellen Niiduga Midrimaal“ tõi II koha meile 6. klassi õpilane Ethel Liis Randveer. 10. klasside arvestuses saavutas emakeeleolümpiaadil II-IV koha Kaisa Kangur, kes saavutas II koha ka G. Lokotari mälestusvõistlustel laskmises.

II kohale tuli meie kooli meeskond võistlusel „Vigurvänt“. Võistkonda kuulusid Kaspar Liivak, Karlote Lood, Laura Eenpuu ja Germo Mikker, kes saavutas II koha ka võistlusel CADrobotics.

III kohale tulid meie gümnaasistid mälumängus „Bumerang“. Võistkonda kuulusid eelpool mainitud Richard Veelaidile veel Keneli Pohlak, Henrik

Villem Sepping ja Timo Seppern.

Inglise keele võistlusel Scrabble saavutasid Marek Tealane ja Ege-Ly Petermann I koha ja Katariina Pops II koha.

III koha Eesti vabariigi 101. sünnipäevale pühendatud mälumängus saavutasid Kirke Tobreluts ja Victoria Mitt. G. Lokotari mälestusvõistlustel laskmises saavutasid I koha Celly Vaarik, Emma Laansalu ja Maris Nõmmiste. II koha Kristo Prinke, Külli Teer, Laura Kõiv, Merily Tambik, Johanna Kudde, Kristjan Kilk ja Pert-Erik Purge.

Kergetõustikus on märkimisväärsed tulemused saavutanud Aivar Ellam, kes on saavutanud 28 korral koha esikolmikus, neist üle pooled on olnud esikohad. Tütarlastest on suurepäraseid tulemusi saavutanud Kati-Ly Randviir, kes on saavutanud 12 korda koha esikolmikus. Kergetõustikus saab esile tuua veel Henri Eenpuud ja Laura Kõivu, kes on olnud esikolmikus viiel korral. Suusatamises on silmapaistvaid tulemusi saavutanud Karl Kasekamp, Maria Liis Alt, kel võidutulemusi nii kergetõustikus kui ka kooliväliselt triatlonis. Märkimist väärib Getrin Raudsepp, kel on kohti esikolmikus suusatamises ning kooliväliselt triatlonis.

Kokkuvõtlikult saab tõdeda, meil oli väga tõine ja suurepärase õppeaasta. Aitäh kõikidele õpilastele, neid juhendanud õpetajatele ja toetavatele lapsevanematele.

Ilusat suvepuhkuse jätku! Puhake, et sügisel taas alustada.

Marje Eelmaa

Väike-Maarja gümnaasiumi direktor

duste Liiduga, ei arvanud ta, et sellest seltskonnast võib saada perekond ning see kogemus võib teda nii palju arendada.

Esimesena korraldas ta ENLis eelmisel hooajal (2018. aasta) kevadseminari. Seda korraldades ei teadnud ta veel, mis on osaluskogu või mida seal täpsemalt tehakse. Ta pidi õppima kõike jooksvalt ning kiiresti. Alates kevadseminarist on ta tegelenud korraga riikliku, maakondliku kui ka kohaliku tasandi noorte osaluse arendamisega.

Eelmise hooaja sügisseminar oli talle juba kolmas enda korraldatud hooajakool. „Võib öelda, et korraldajana oli see üks lihtsaimaid üritusi, kuna meeskond oli juba vana ning kõik tülid olid varasemalt maha peetud ning erimeelsused selgeks räägitud,“ ütles Maris. Sügisseminari raames tegi Maris ka kogukonna praktikat, mistõttu oli tal rohkem ülesandeid ning ta pidi ennast rohkem analüüsima. „Üldiselt on igas hooajakoolis olnud minu ülesandeks meelelahutusprogrammi moodustamine ning tutvumis- ja energiamängude läbiviimine,“ täpsustas Maris. Need ülesanded olid tal ka eelmise hooaja sügisseminaril, kuid vaatamata neile sai ta osa võtta ka kõikidest loengutest.

Jaanuaris alustas ta juba teist hooaega Eesti Noorteühenduste Liidu vabatahtlikuna meelelahutuse ning üldkorralduse valdkonnas. Selle aasta esimene üritus oli kevadseminar. Kui eelnevatel aastatel on olnud kevadseminaril koos nii liikmed kui ka osaluskogud, siis sellest aastast on Eesti Noorteühenduste Liit läbinud reformid ning teinud eraldi üritused osaluskogulastele ning liikmetele. Seetõttu toimus kevadseminar vaid osaluskogulastele. Kuna enamus meeskonnast oli jäänud samaks ning juurde oli tulnud vaid uus juht, siis edenes nende koostöö enne üritust hästi ning kõik sai õigel ajal valmis. Kevadseminaril oli tal ka esimest korda võimalus panna ennast proovile õhtujuhina ning viia läbi erinevaid mängu. Üldiselt sujus kogu korraldus hästi ning kõik probleemid said lahendatud kergelt ning kiirelt.

„On saanud tavaks, et järgmist hooajakooli korraldamist alustatakse kaks nädalat peale eelmise elluviimist,“ sõnas Maris. Kuna suvekool on juba mitmeid aastaid traditsiooniliselt toimunud Nelijärvel, siis oli juba teada algusest saadik, millega tuleb arvestada üritust korraldades. Suvekool on ainuke hooajakool, kus on koos nii liikmed kui ka osaluskogud, mistõttu on vanuseliselt koos üpriski kirju seltskond. „Kõige pingelisem ongi hooajakoolidest suvekool, sest see on kõige pikem ning üldjuhul on olnud ka kõige rohkem tülisid,“ vastab Maris ausalt. Sellel aastal oli suvekool oodatust palju rahulikum ning ka korraldajana oli tal võimalik enamus tegevustest osa võtta. Kui tavaliselt käib kohal üpriski tuntud seltskond vanu osaluskogulasi, siis seekord oli väga palju noori ja just alustanud osaluskogulasi, mistõttu võis paljudele vanadele liikmetele ja osaluskogulastele jääda koolitus lahjaks. „Üldjuhul on suvekool uute tutvuste ning vanade sõprade kohtumispaik, kus saab palju uusi teadmisi ning on palju meelelahutuslikku poolt,“ selgitab Maris. Seekord oli ka veidi kaasatud koolitustesse vanu osaluskogulasi. Kuigi ta pole osalusmaastikul kaua tegutsenud, siis on ta suutnud selle aja jooksul palju arenda ning tal on ka palju kogemusi, mida rääkida teistele. Seetõttu viis ta ühe koolituse osana läbi kogemuslugude katla uutele osaluskogulastele.

Need pea kaks aastat, mis ta on olnud Eesti Noorteühenduste Liidus on olnud talle väga arendavad ning kasulikud. Ta on õppinud palju asju alustades lihtsaimast osaluskogude loomisest ABCst, lõpetades projektikirjutamisega ning organisatsioonide juhtimisega. Samuti on ta saanud palju uusi tutvusi, kasulikke kontakte ja käinud väga palju üritustel. Lisaks on ta saanud tänu Eesti Noorteühenduste Liidule arendada enda suhtlemis- ja anauüsiuskust ning viinud läbi erinevaid koolitusi.

Eliis Mätas

Väike-Maarja valla noortevolikogu aseesimees

Instastaar riputas üles oma alastipildi

Miks selline intrigeeriv pealkiri? Lu-gege läbi ja saategi teada (saladuse katte all avaldan, et käisin talvel kursusel „Kuidas suhelda meediaga“).

Koolirahva kolm head asja: juuni, juuli ja august hakkavad läbi saama. Püüan nüüd mälusoppide ja kalendermärkmiku abiga meenutada kuidas kooliaasta lõppes.

3. juunil algas 9. klassil eksamiperiood, mis sai avapaugu traditsioonilise eesti keele eksamiga. Samal päeval korraldasid Karl ja Andry oma loovtöö raames 6.-8. klassi õpilastele jalgrattamatka Eduard Vilde sünnipaika Pudiverre. Matk kujunes ilmataadi vingerpussidele vaatamata väga harivaks ja meeleolukaks ürituseks. Matkajuhid olid ette valmistanud terve hulga ülesandeid mis matkajatel teekonna jooksul lahendada tuli. Õhtupoolikul oli reisiseltskond tublisti rikkam kodukoha kultuuri ja ajaloolaste teadmiste võrra.

4. juunil toimus Sõmerul õpetajatele mõeldud Digikiirendi koolituste lõpuseminar. Koolituste ajakava oli tihe ja tööd palju, kuid vaeva tasus omandatud teadmistepagas millega nüüd uuele õppeaastale vastu minna.

4.-5. juunil toimus Läsna traditsiooniline KEAT laager, kus Simuna kooli õpilased saavutasid maakondliku II koha. Esikoht oli peaaegu käeulatuses, kuid natukene jäi siiski puudu. Võidukasse meeskonda kuulusid: Kaarel Gustav Põldmaa, Andry Pent, Kaidi Ohno, Renita Priks, Kristi Lainemaa, Katre Linnas, Karl Sock, Henry Hiire, Joel Henry Visnpuu ja Ron Aaron Tikka. Õpilasi juhendas õpetaja Siiri Kanarbik. Tema fännab KEATI juba aastaid ja nakatab selle pisikuga lapsi.

6. juunil avas ukseid 6. klassi kohvik. Kuna oli eriti palav ilm osutus nõutumaks kaubaks jäätis.

7. juunil kaitsesid 7. klassi õpilased edukalt oma loovtöid.

10. juunil seikles 1. klass koos oma õpetaja Triinu Pohlakuga Emumäel.

11. juunil toimus viimase koolipäeva aktus, kus tublid said tunnustatud aasta jooksul tehtud töö eest. Kuulutati välja Simuna Kooli aasta inimesed ja aasta tegu: aasta õpilane – Joosep Viiksaar, aasta sportlane – Merit Nõmmiste, aasta õpetaja Liivika Harjo, aasta lasteaiaõpetaja Liis Danilas, aasta digiknopka – Triinu Pohlak, aasta töötaja Silja Raudsepp; aastate KEAT eestvedaja – Siiri Kanarbik ja aasta tegu – hoolekogu poolt loodud kohvikunurk. Juba mitmendat korda pälvib auhinna aasta vallavalitsus – Väike-Maarja vallavalitus. Olgem ausad ega ükski teine kohalik omavalitsus ei ole meie kooli nii palju puustanud. See autasu on igati välja teenitud!

13. juunil käis 4. klass koos oma klassijuhataja Triinu Pohlakuga Tallinas ekskursioonil ja koolipere andis lasteaiarahvale üle liiklusvankri. Järgmisel aastal on liiklusreeglite õppimine lasteailastel palju lõbusam kui senini.

21. juunil toimus lõpuaktus. Kooli lõpetasid kuus neidu ja neli noormeest. Pärast nimetatud sündmusi läks enamuse õpetajaskonnast kosutavale suvepuhkusele. Juuni lõpuni jäid majja veel toimetama mõned lasteailalapsed koos oma õpetajatega ja majanduspersonal.

1.- 2. juulil läksid 6. klassi õpilased koos klassijuhataja Tiina Larionoviga juba traditsiooniks kujunenud kahepäevasele jalgrattamatkale Äntu paisjärve äärde. Seati telgid üles, valmistati ise süüa, ujuti, nauditati lõket ja värsket õhku. Plaanis oli veeta järve ääres kolm mõnusat päeva, kuid ilmataat oli millegipärast pahas tujus ja ütles, et aitab teile kahest päevast küll ning lasi külmal vihmil vaprate matkajate peale sadada.

Juulikuus, kui maja inimestest tühi, lasid mõned klassiruumid end värskest üle värvida ja paar tükki vahetasid välja

oma vana mööbli. Sügisest üllatavad oma värske välimusega eesti keele, vene keele, ajaloo ning 1. klassi ruumid ja juhiabi kabinet.

Juulis toimus suur juubeli laulu- ja

Liiklusvankri üleandmine. Foto Silja Raudsepp

tantsupidu Tallinnas. Jälgisin kogu pidu suure huvi ja hardumusega. Silma hakkas väga palju tuttavaid. Süda tilkus verd, et meie kooli õpilased ei osalenud.

Pidu vaadates tõdesin veel kord, et midagi pole teha – eestlased on laulu- ja tantsurahvas ja laul meid liidab ja ühendab. See suur pidu annab eestimaalase ühtekuuluvuse tunde, selle teadmise, et eestlane olla on uhke ja hää. Parim viis lapsi isamaalisuse vaimus kasvatada on läbi laulu ja tantsu. Meie koolis on palju lapsi, kes oskavad ja tahavad nii laulda kui tantsida ja on ka olemas õpetajad kes tahavad lapsi õpetada. Siinkohal pean endale tuhka pähe raputama ja tunnistama, et ilmselt on vaja laste juhendajaid rohkem innustada ja motiveerida, kuid järgmi-

9. klassi lõpetajad. Foto Triinu Pohlak

sele peole peavad Simuna lapsed saama. Seda ülevustunnet mis lauljal ja tantsijatel Eestimaa pühapaikades – laulukaares all ja Kalevi staadionil tekib, peavad laulu- ja tantsuhimulised kogeda saama.

Üsna mitmel sügisel olen tundnud, et pika suvepuhkuse jooksul pole sügiseks ikka seda päris puhanud tunnet veel kätte saanud. Nii otsustasingi – sel suvel puhkan. Kohe sõna otseses mõttes. Võtan ema tehtud lapiteki, hunniku häid raamatuid, nutitelefone, veepudeli ja heidan oma roosipeenra juurde päikese kätte suve nautima. Ei tormle ühelt ürituselt teisele, ei muretse kogu aeg rohimise ja koristamise pärast. Mõeldud, tehtud.

Enne seda käisin siiski väga hea peretuttava 70. sünnipäeval, kus juubilari eesti keele õpetajast õde pidas väga ilusa kõne. Kõne sisu oli lühidalt järgmine. „Meie kasvasime üles peale sõda, meid kasvatati tõsiduse, töökuse ja kasinuse vaimus. Ei olnud säravakirjalisi ostuõõsid. Isegi päevasel ajal polnud midagi osta. Ei olnud tantra- ega rock-festivale. Hoolimata sellest, et juba lapsena pidime tegema rasket maatööd, olime me terved ja õnnelikud.“

Tulin sealt sünnipäevalt ja hakkasin puhkama. Lugesin ajaloolisi kirjandusteoseid Vene tsaar Peeter I ja Inglismaa kuninganna Victoriast vaheldumisi põnevike ja armastusromaanidega. Et siiski eluga kursis olla kiikasin vahepeal telefonist uudiseid. Ja oh häda! Mis uudised need ka olid? Kedagi ilmselt huvitasid, muidu neid ju interneti avarustesse poleks paisatud: „Instastaar üllatas oma fänne alastipiltidega. Südantliigitav lugu geipaarist, kes said lapse. MMA naisvõitleja tõestas,

et suudab ka bikiinides ohtlikke lööke lajutada, See ja Too läksid lahku...“ jne, jne. Inimkonnal peab ikka väga igav olema, et sellise jamaga tegeleda.

Ah jaa, siis veel see sooneutraalsu-

se värk! Me kõik teame, et koolides ja lasteaedades on enamast naisõpetajad ja mõni üksik meesterahvas trehvab ka sekka. Kui üks lasteaed otsis oma kollektiivi meesõpetajat, kes lastega müraks, võtsid feministid sõna. Miks? Võtaks vahel asju lihtsalt nii nagu need on – ilma igasuguse tagamõtteta. Ega siis mehed ei ole mingid perverdid, nad on samasugused toredad inimesed nagu naisedki. Ja meie lasteasutustes on enam vähem võrdseid nii poisse kui tüdrukuid. Ei maksa siis kohe pahaks panna, kui mõni kooli või lasteaia direktor just meesõpetajaid oma kollektiivi ootab.

Võtsin end kokku, tõusin vahepeal üles, tõin postkastist Maalehe (selle vana hea paberikandjal) ja vaatasin õh-

Noortevolikogu uuris õpilaste rahulolu

Ajavahemikus 2018 november kuni 2019 märts viidi kõikides Väike-Maarja valla koolides läbi küsitlus 1.-12. õpilaste seas. Küsitlusest võttis osa 478 õpilast Väike-Maarja gümnaasiumist, Rakke koolist, Simuna koolist ning Kiltsi põhikoolist.

Küsimustik viidi läbi kahes vanusegrupis: 1.-4. klass ning 5.-12. klass. Teemadeks olid rahulolu kooliga, huvitegevus, kodukoha võimalused ning info kättesaadavus.

Küsitlusest selgus, et üle 80% õpilastest on rahul või väga rahul enda kooliga. Väike-Maarja valla koolide plussidena toodi välja traditsioone, ürituste mitmekesisust, head toitu ning õpetajate püsivust. Miinusena toodi välja huviringide vähesust. Noored sooviksid rohkem võimalusi vahetundide sisustamiseks ning rohkem vabadust õppeainete valimisel.

Samuti soovis noortevolikogu teada saada, milliseid huviringe noored eelistavad. Küsitlusest selgus, et veidi rohkem kui 30% õpilastest ei käi üheski huviringis. Paljud noored käivad väga paljudes erinevates huviringides alustades muusikakoolist, lõpetades robotika või maadlusega. Selgus, et põhjused, miks noored ei käi huviringides on erinevad. Näiteks puudub

transport, ei sobi huviringi kellaaeg või on osalemistasu liiga suur. Valdavalt arvavad noored, et vallas on piisavalt huviringe, kuid võiks olla rohkem võimalusi sportimiseks ning loovusega tegelemiseks. Noorteüritustest sooviksid noored rohkem laagreid, inspiratsioonipäevi, koolitusi, noortepidusid ning võistlusi.

Viimase osana soovisime, et noored nimetaksid plussse ja miinuseid enda valla juures. Selgus, et üldiselt on noored enda kodukohaga rahul, kuid tuntuks puudust kinost, skatepargist, ujulast, söögikohtadest, heast staadionist ja vaba aja veetmise kohast. Murekohtadena näevad noored bussiliiklust, mahajäetud maju, noortekampasid ning tubaka- ja alkoholitoodete tarbimise populaarsust omavanuste seas. Noored näevad, et aastaga on muutunud ilusamaks valla keskvaljak, juurde on tulnud poode, paranenud on transport ning korraldatud on lähedaid üritusi.

Väike-Maarja valla Noortevolikogu tänab kõiki vastanuid ning koole koostöö eest.

Maris Praats

Väike-Maarja valla noortevolikogu esimees

Esimene vahetus töö- ja puhkelaagris sai läbi

14.-28. juulil toimus taas Väike-Maarja valla noortele korraldatud töö- ja puhkelaager, kus esimeses vahetuses tehti tööd Simuna, Väike-Maarja ja Rakke piirkonnas.

Peamiselt läks abikäsi tarvis valla- le kuuluvatel objektidel ja asutustes. Heakorratöid tehti kalmistutel, spordiplatsidel, lasteaia- ja koolides ning Ebaveres. Lisaks oli tänu noortele avatud Väike-Maarja kirik ning rahvamajas ja noortekeskustes teostati suurpuhastust.

Meie noored andsid oma panuse ka kohalikul jaanitulel nõu ja jõuga osaledes. Mitmed ehitised said uue värvkatte, maalapid umbrohist priiks ning hekid püगतud ja oksad veetud.

Samuti soovime tänada kohalikke ettevõtjaid, kes andsid noortele võimaluse tutvuda nende igapäevatööga. Rakke noored tegutsesid Kaur Saluse talus ning Simunas pandi käed mulda Leanne Aed ja Kodus.

Lisaks usinale töö tegemisele toimusid laagri jooksul erinevad ühised väljasõidud ja koolitused. Külastasime siinseid vaatamisväärsusi – Emumäe vaatetorni ja Porkuni paemuuseumi. Õpetliku koolituse korraldas Töötukassa ja esmaabist rääkis noortele Timo Kalter. Laagri lõpetas meeleolukas ja päikeseküllane päev Kiviõli seikluskeskuses.

Loodame, et saadud koolitused, töökogemus ja -kasvatus andis meie

Värmisitööd Väike-Maarja lasteaia- ja koolides. Foto Sandra Laas

noortele vilumust, hoolivust oma elukeskkonna suhtes ning kasulikke teadmisi.

Augustis alustas tööd laagri teine vahetus. Selle lõppedes kutsume kõiki vähemalt 12-eluaastaseid Väike-Maarja valla noori osalema 17.-19. augustil toimuvasse suvelaagrisse Lahu koolimajas, mille kohta lisainformatsiooni saab Väike-Maarja valla noortekeskustest ja Väike-Maarja valla noortevolikogu Facebooki leheküljelt või kirjutades vmvkv@gmail.com.

Sandra Laas

Ühiskülastus Emumäele. Foto Sandra Laas

Kaja Põldmaa

Simuna kooli direktor

Noortekonverents jagas innustust ja teadmisi

31. mail toimus esimene Väike-Maarja valla Noortevolikogu poolt korraldatud noortekonverents “Hobist tulevikutööni”. Konverentsil esinesid mitmed inspireerivad esinejad, toimusid töötoad, avatud oli messiala ning ürituse lõpetas arutelu teemal “Tulevikutöö”.

Lisaks sellele toimusid mitmed loosimised ning muusikalised ja tantsulised etteasted. Konverentsil osales umbes sada noort üle valla, mis ületas tunduvalt noortevolikogu ootusi.

Noortekonverentsi avas Gerda Teidla-Gunitsõn, kes rääkis enda elukutsete valikust ning teest kireni. Seejärel esines Väike-Maarja vallast pärit sportlane Indrek Mägi, kes pajatas loo enda teest spordini ning selle raskusest. Lisaks neile rääkis enda inspireeriva loo Eda-Ines Etti. Eda-Ines rääkis oma lapsepõlvest ja kooliteest. Väike-Maarja Gümnaasiumi endine eesti keele õpetaja Indrek Lillemägi rääkis enda seik-

luslikust elust.

Lisaks lugudele said noored ennast proovile panna ka erinevates töötubades. Reisimisvõimalusi tutvustas Seiklejate Vennaskond, läbipõlemist õpetas vältima Eesti Noorte Vaimse Tervise Liikumine, Ville Ränik selgitas, kuidas sotsiaalmeedias toimetamine võib mõjutada tulevikus töökoha leidmist. Avalikku esinemist õpetas Eduard Tee, kirge aitas leida Pille Kriisa, projekte õpetas kirjutama Eesti Noorteühenduste Liit, ning vabatahtlikust tööst rääkis MTÜ Maidla Noored. Lisaks töötubadele ja esinejatele olid messialal esindatud koolid ning huviringid.

Viimase osana toimus arutelu, millest võtsid osa Väike-Maarja valla vallavanem Indrek Kesküla, Haridus- ja Teadusministeeriumist Aare Vilu, Väike-Maarja Valla Noortekeskuse juhataja Liselle Tombak ning Väike-Maarja valla noortevolikogu esimees Maris Praats. Moderaatoriks oli Roger Tibar

Eesti Noorteühenduste Liidust. Arutelu räägiti noorte õppimis- ja töövõimalustest ning milliseid oskusi on tulevikus tööl vaja.

Osalejate tagasisidest selgus, et noortele meeldisid väga töötoad ning asjaolu, et sellist üritust, kus on palju erinevaid tegevusi, pole enne koduval-las olnud.

Korraldajatena jäi meile väga hea tunne, et saime noortele pakkuda innustava ning teadmisi täis päeva. Saime kindlasti suure ürituse korraldamisest uusi oskusi ja teadmisi ning kasutame neid järgmine kord, et luua midagi palju paremat.

Noortevolikogu soovib tänada kõiki koostööpartnereid, koole, esinejaid, töötubade juhendajaid ning osalejaid. Kohtume järgmisel aastal!

Maris Praats

Väike-Maarja valla noortevolikogu esimees

Arutelu keskendus noorte õppimis- ja töövõimalustele. Foto Kristel Kitsing

Päeva moderaatorid tööhoos. Foto Kristel Kitsing

Noortekonverents jagas motivatsiooni unistuste poole püüelda

Gerda Teidla-Kunitsõn: „Kui miljon eurot kulub ära, siis miljon kogemust mitte kunagi“

Osalesin ühel esseekonkursil, mis oli mõeldud 9-12. klassi õpilastele. Mina olin tol ajal üheksandik. Kui ma sinna läksin, siis mõtlesin, et mis ma lähen sinna. Seal on gümnasistid ees, et see ei ole mingi võit siit. Ja mis juhtus oli see, et ma võitsin täiega ära ja ma sain raha. Sain esimest korda raha selle eest, et mina olin midagi kirjutanud. Nõnda sai minust kirjanik. See oli ainuke kord, mil ma olen raha saanud oma kirjutamise eest. Ülejäänud ei ole väga hästi läinud. Aga ma ei luba endalt ära võtta seda, et ma olen kirjanik! Ma olen kirjanik. Ma lihtsalt olen halb kirjanik!

Ma käisin ka Väike-Maarja muusikakoolis, kus õppisin kokku 13 aastat klaverit. Osalt lihtsalt seepärast, et ma olin mingites asjades nii halb, et ma jäin klassi kordama. Osalt ka seetõttu, et kui ma lõpetasin muusikakooli ära, siis ma jätkasin eratundide võtmist. Minu õpetajaks oli **Raivo Narits**. Ma ikka veel arvan, et ta on parim õpetaja, kes on mu elus olnud. Sest see on hämmastav, mida suudab teha üks hea õpetaja. Ta õpetas mind muusikat kuulama ja hindama. Need on kaks asja, mida ma olen tänaseni oma elus kaasas kandnud.

Kuidas minust trummar sai? Väike-Maarja muusikakooli direktor **Vallo Taar** helistas mulle ühel päeval ja küsis, kas ma tahaksin õppida trumme mängima. Ma olin tol hetkel täiesti tõupuhas pubekas. Mul olid pikad rased, ma olin suur mässaja. Ma leidsin, et üks parim asi, mida ma teha saan, on et üks naisterahvas rasta patsidega mängib trumme. See tundus lihtsalt nii äge. Ja niimoodi sai minust trummar. Ainuke asi, et ma pidin osalema Väike-Maarja puhkpilliorkestri koosseisus. See kõik oleks väga hästi läinud, kui ma oleks hea trummar olnud. Aga ma olin kohutav. Ma muidugi pingutasin, aga kõik need esinemised olid sellised, et ma olin näost punane ja nutsin. Ma läksin Vallo juurde ja ütlesin, et ma väga vabandan, aga mul ei ole aega sellise jamaga tegeleda. Mida ma tegelikult mõtlesin? Ma väga vabandan, aga ma

olen niivõrd halb, et ma ei suuda enam ühtegi etendust üle elada. Küll aga on mul tänaseks oma bänd, kes on täpselt kaks korda esinenud. Mu elu unistus oli endale saada garaažibänd. Ja üks nendest esinemistest toimus päriselt garaažis. Teine esinemine oli mu isa juubeliks korraldatud üllatuspeol. Küll aga saan ma öelda, et mul on oma garaažibänd, mis on kaks korda esinenud ja see on minu unistus.

Siit edasi. Ma olin jätkuvalt veendunud, et minust saab kirjanik. Ma pidin

Gerda Teidla-Kunitsõn. Foto Kristel Kitsing

minema Tartu Ülikooli õppima eesti keelt ja kirjandust, sest minu veendumus oli, et kui sa tahad kirjanik olla, siis sa pead õppima eesti keelt ja kirjandust. Ka see plaan läks tegelikult täiesti rappa. Mis sai kooli lõppedes? Mu sõbrad Tallinnast kutsusid mind ühele noortevahetusele Itaalias. Ja mis tol hetkel tundus väga hea diil – maksta sel ajal mingi sada eurot, olla nädal aega Itaalias. Selle summa sees olid kõik lennupiletid, majutus, söögid – täismäng noh. Mida ma sel hetkel ei teadnud, oli see, et see Itaalia reis muudab mu elu fundamentaalselt.

Ma tulin Itaaliast tagasi, ma nutsin. See oli kõige ägedam nädal mu elus. Ma tahtsin seda veel, aga keegi ei pakkunud mulle seda. Nii et mul ei jäänud muud üle, kui minna ise Tallinnasse – ma astusin sisse sotsiaaltöö bakalaureuse õppesse. Ja ma hakkasin ise korraldama selliseid noorte vahetusi. Sest kui keegi teine mulle seda ei toonud, siis ma pidin ise leidma viisi, kuidas see endale tuua. Ma tegin seda täiesti vabatahtlikult oma sõpradega, kellega toimetasin tol ajal Lastekaitse Liidu noortekogus. Aga tänu sellele on mul võimalik liialdamata öelda, et mul on võimalik olnud reisida üle 20 riigis. Mida ma olen õppinud kogu selle aja,

et me kõik tahame lihtsalt olla õnnelikud. Aga et me saaksime olla õnnelikud, selleks peame ise midagi tegema. Mitte keegi ei tule meie juurde hõbekandikuga: „Näe, siin on õnn! Võta ta endale! Jäta!“ Ma õppisin, et me peame ise vaeva nägema selle nimel. Ja kuna tuli välja, et need noortevahetused on nii ägedad, siis mulle pakuti esimest korda elus tööd. Mulle pakuti, et see, mis sa praegu teed on üli *cool*, aga kas sa tahaksid selle eest palka kah saada? Ja esimene palk, mis ma sain selle töö eest, ma ostsin omale trummi komplekti. Ma tundsin, et ma pean ikka paremaks trummariks saama. Ja see on otsene seos, kuidas minu huvi ja minu hobi on mulle töö toonud. Ma olin selle koha peal seitse aastat. Korraldasime erinevaid üritusi, seminare.

Mingil hetkel hakkas mul jube igav. Ma olin kooli ära lõpetanud, ma tegin oma tööd ja mõtlesin, et njah, pole nagu päris see. Ja mul on väga eredalt meeles – see oli 12. august 2014, kui ma olin lõhvis, tähistasin noorte päeva. Ma sain telefonikõne oma abikaasalt. Ma olin tol ajal juba abielus. Ja ta küsis, et mis sa arvad, kui me läheme pooleks aastaks Lähis-Itta? Ma ütlesin, *davai*, teeme ära! Nii et me kolisime Jordaaniasse. Me jätsime kõik maha, mis meil siin oli. Me kolisime Jordaaniasse, et õpetada seal pool aastat inglise keelt. See oli vabatahtlik tegevus.

Kui me Jordaaniast tagasi tulime, siis me saabusime eikuskile. Meil ei olnud kodu ega tööd – mitte midagi. Elasime oma sõbra Uku diivanil, kuni me lõpuks mõne korteri leidsime. Kiiresti asusin tööle Lastekaitse Liitu. Mul on Eestis igav, kõik on sama. Midagi peab muutma. Ja siis ma astusin magistriõppesse andragoogikat õppima. Minu õpingud lõppesid aga sellega, et ma tulin töölt ära ja pärast seda ma esimest korda kandideerin kuskile tööle. Ma olin küll paar kuud töötanud – see polnud probleem. Ma kandideerin Eesti Noorsootöö Keskusesse, kus ma küll töötasin kõige lühema perioodi oma elus – ainult kaheksa kuud. Siis tuli välja hoopis, et ma tahan olla tegelikult Tallinna Ülikoolis. Töötada inimestega, küsida, mis neid huvitab. Küsida, mida

nemad tahavad. Ja siis leida viisid, kuidas tuua nendeni see, mida nemad tahavad.

Mul on veel rääkimata see, kuidas minust näitleja sai. Ma arvan, et selles on süüdi teater. Minu näitleja karjäär sai alguse neljandas klassis, kui ma kooli etenduses mängisin kirpu. Mu ainuke töö oli olla laua all ja vait. Kümme aastat pärast seda ma teatriga kokku ei puutunud. Üheteistkümnendal aastal hakkasin ma tegelema sellise asjaga nagu foorumteater. Ja sellega olen ma tänaseks tegelenud kümme aastat. Ja ma arvan, et see on fundamentaalselt muutnud mu elu. See on andnud mulle selle uudishimu, et küsida, et miks sa nii mõtled? Miks sa näed, et see asi siin on probleem. Miks sa ütled, et ta käitub valesti. Ja mis sa ise teeksid selleks, et sa seda muuta. Foorumteatriga tegelen ma kindlasti edasi. Ma jäängi sellega tegelema. See ei ole nii, et astud näitleja kingadesse ja oledki näitleja valmis. See on midagi, mis ümbritseb mind iga päev ükskõik, mis olukorras ma ka ei oleks.

Hetkel olen ma tegelemas oma uue hobiga. Ma hakkasin tegema mootorratta lube. Ma arvasin, et see on üli *cool*. Tuleb välja, et ma tahan sõita mootorrattaga, kui ma aga näen kaheksa kilost ratast, istun selle peale, siis ma karjun nagu väike plika. Ma tõesti ei uskunud, et ma kardan seda. Ja see on see, mida ma õpin praegu. Ma õpin, kuidas tulla toime hirmuga. Ehk siis kõik hivid ja hobid, millega te tegelete, õpetavad teile alati midagi veel, mitte ainult seda asja. Hobide kõrval on nii palju lisaväärtust, mida me tihti peale ei märka. Ja ma julgustaks teid seda märkama. Tänu nendele kogemustele, mis minu elus on olnud, ma tunnengi, et ma olen miljonär. Mul on vapustavad lood iseenda elust. Ja kui miljon eurot

kulub ära, siis minu miljon kogemust ei kulu mitte kunagi ära. Vastupidi. Need toovad aina rohkem võimalusi mulle juurde.

Indrek Mägi: „Kui me midagi alustame, siis me viime need lõpuni“

Täna võin ma öelda, et mul on väga vedanud, et mul on olnud selline lapsepõlv. Mu isa on mõnes mõttes teinud minu eest otsuseid. Praegu kui ma tagasi vaatan, siis ma mõtlen, et ma olen olnud ikka väga rumal, et ma ei ole neid asju kasutanud saja protsendiliselt ära, aga nüüd ma teen seda tasa-haaval.

Üks selline mõte, mida olen saanud oma motosporti karjääri jooksul on see, et kui me midagi alustame, siis me viime need lõpule. Kõik need asjad, millest ma olen noorena salaja ringiga läinud, see on mul hinge peal. Ma tahan seda kõike teha!

Kui aga tulla **õpetaja Raivo** juurde, siis ka mina olen muusikakoolis õppinud aastaid. Jäin mitu korda kordama ja lõpuks tulin sealt ära, kuna motosporti eriala nõudis väga palju aega just reisimiseks. Esimestel aastatel ma mäletan seda, kuidas ma võtsin endale kaasa elektriklaveri. See oli mul alati kaasas, kuigi ma ehk korra kuus võtsin selle välja. Mingil ajal lõpetasin täielikult klaveri mängimise. Paari aasta pärast hakkas muusika jälle meeldima. Kuna see sport, mida ma teen, ei ole lihtne – see on individuaalsport. Moto-sport on nagu võistlussport, kus peab kogu aeg võitlema enda eest. Me oleme rajal üksinda. Me võtame vastu mingeid otsuseid, siis elus on vaja tasakaalu. Ja see oli selline esimene asi, mis andis mulle tasakaalu. Ma hakkasin muusikat kirjutama. Ja tegelikult ma kirjutan muusikat siiani. Ma kirjutan väga palju

muusikat sahtlisse. Tegelikult olen käinud mingi hetk väga palju esinemas. Kuigi täna on see aeg läinud mööda, aga ma arvan, et see aeg tuleb tagasi.

Aga kes ma olen? Kust ma tulen ja miks ma siin olen? Ma alustasin motosportiga kolme ja poole aastase. See oli väga lihtne. See otsus võeti minu eest vastu eeskätt isa suguvõsa poolt, kes on väga sportlikud, ka minu isa oli kunagi krossisõitja. Tema täitis küll oma unistust hiljem. Oli selge, et mina hakkun kunagi krossi sõitma. See

Indrek Mägi. Foto Kristel Kitsing

päev tuli nõnda, et ma olin kolme ja poole aastane ja ega ma väga mäleta, et kuidas või mis. Mäletan, et isa sõitis ükspäev hoovi ja mootorratas oli autosse tõstetud. See tõsteti välja. Ma võin öelda, et ma väga kartsin. Ma ei osanud jalgrattagagi sõita.

Mootorrattaga sõidust esimesel päeval midagi välja ei tulnud. Hakkasime õppima jalgrattaga sõitma. Sellest ka midagi välja ei tulnud. Järgmine päev samasugune olukord. Jälle auto sõidab hoovi. Aga mis siis sel korral autos on? Tõukeratas. Ja siis sain endale kohustuse. Kohustuse, et ma pidin päev otsa tõukerattaga ringi sõitma. Seda sellepärast, et saavutada tasakaal.

Päeva lõpuks, kui vanemad olid märganud, et ma sõitsin tõukerattaga mäest alla nõnda, et enam jalgu maha ei pannud, siis enne magama minekut õppisin jalgrattaga sõitma. Järgmisel hommikul juba õppisin mootorrattaga sõitma. Nii et põhimõtteliselt minu karjäär algas kolme päevaga.

Ma saan oma karjääri liigitada väga erinevaks. Nelja aastaseks pole see loomulikult tippspordi karjäär, see pole isegi veel hobi. Samas, mis ma tahan teile ütelda on see, et teie karjäär algab lapsepõlvest juba siis, kus te end mäletate. See, kuhu mina olen täna sportlasena jõudnud, siis see teekond ongi olnud täpselt niimoodi. Kui ma võtan ja panen teile diagrammi ette, ja siin on punkt A, ja punkt B on see, kuhu me tahame jõuda. Ja kui ma lapsena ja isegi veel mõned aastad tagasi mõtlesin selle peale, et kui ma alustan mingi plaaniga ja see ei toimi. Lähen tagasi ja mõtlen. Võtan järgmise plaani ning see samuti ei toimi. Võtan plaan C, aga see kah ei toimi. Mingi hetk ma õppisin ära selle, et iga samm, mida me teeme oma elus. Iga otsus, mida me võtame vastu – pole mitte eksimus, vaid on samm lähemale selleni, kuhu me tahame jõuda. Uskuge mind, et need sammud võivad teid viia täiesti eri suundades. 27-aastasena siin teie ees võin ma öelda, et minu karjäär alles algab. Ja see, mida ma lapsest saadik olen teinud: kool, muusikakool, kõik erinevad hovid. Mis iganes te teete, see kõik on üks samm lähemale teie tulevikuni. Ka see, kui te siin nurgas naerate, ka see on teie samm lähemale sellele, mida te teete tulevikus. Sellepärast, et tulevikus tuleb see teile meelde.

Kui ma olin noor, hakkasin oma elu mäletama 6-7-aastaselt. Ma tihti mõtlesin, et miks mina ei saa minna sõpradega kinno, veeparki või Äntusse ujuma. Mäletan, kui ma esimesest klassist tuln, siis isa juba ootas kooli ees, mootorratas oli peal. Ma teadsin, et söök oli kaasa tehtud ja me sõidame trenni Narva, Valka või Riigi. See oli iga päev nõnda. Mida vanemaks ma sain, kujunes see välja mu elustiiliks. Mina olen peast motokross (heas mõttes), peast sport – see on üks eeldus selleks, et kuhugi jõuda.

Ma olen väga praktiline, sest minu elu ja karjäär on minult seda nõudnud. Ma olen praktiline realist ja minu viis kuhugi jõudmiseks on väga konkreetne – töö, töö, töö. Eriti noorena, ikka millegi nimel töötamine. Isegi kohati teadmata, kuhu see viib või kas see on õige või vale. Aga ma olen ära teinud kõik õiged ja valed otsused. Ma olen kõik võtnud, sest ma olen seda nii väga tahtnud. Ja mul on olnud väga tugev taustajõud minu perekonna, minu isa näol, kes on mul aidanud seda teha. See on mõnes mõttes väga keeruline, oma isaga neid asju teha. Mingis mõttes on see suur õnnistus. Aga ärge mitte kunagi elus unustage, et elus peab olema tasakaal. Klaver, laulmine, näitlemine – tänaseks ma isegi tantsin. Ma tahan teile panna südamele, et kui teil on noores eas mõni nägemus ja see on see, mida te südamest tahate teha, siis ärge loobuge nendest asjadest. Olenevata, et teil on koolis raske või kuskil

mujal. Võimalused leiame me alati, kui me tahame. Ja inimesed, kes väga tahavad, nende juurde tulevad võimalused ise.

Kui mingi asi tundub raske, siis minu soovitus teile on, et võtke üks asi korraga. Kui aga mingi eesmärgi omale võtate, siis tehke see alati ära, sest sellest saab positiivne muster. Võtke vastu kõik võimalused, mis elu teile annab. Kui te midagi väga tahate, siis te saate kõigega hakkama.

Eda-Ines Etti: „Tegelege enda huvialadega, mis teile rõõmu pakuvad juba praegu“

Minu jaoks on muusika olnud oluline umbes nii kaua kui ma end mäletan. See on olnud selline ühtne kulgumine põhimõtteliselt teisest eluaastast ja peamiselt selle tõttu, et minu isa on väga musikaalne ja ilmselt suunas mind muusikasse saates mind kitarril. Aga võib-olla selline teadlikum arusaam, et muusika mulle väga meeldib, tekkis kusagil teismelise eas kui ma rohkem laulsin ja käisin muusikakoolis.

Miks ma siin olen? Ma olen Väike-Maarjast pärit. Sealse ümnaasiumi lõpetanud ja selle noorte konverentsi teema tegelikult väga puudutas mind. Ma tõesti siiralt usun sellesse, et kõik see, mida te kooli ajal teete, mida te õpite, mida omandate noores eas, võtate kõike endasse ja omaks, põhimõtteliselt õpite seda maailma tundma, et tegelikult olete palju vastuvõtlikumad kui võib-olla täiskasvanud. Ma usun, et see, mis te praegusel eluperioodil omandate, on väga väga tähtis ja kahtlemata kujundab teie järgnevat elu ja jääb teid mõjutama.

Ma saan seda öelda oma elu pinnalt. Kui esimene oli mõte, kust algas minu tee muusikani, siis seda ongi väga raske öelda, sest muusika oli minu hobi. Muusika oli osa minu elust juba piskesest peale. Ma laulsin nii lasteaias kui koolis ja, mis võib-olla veelgi olulisem, ma käisin muusikakoolis. Kui ma oleksin olnud lihtsalt üks laulutüdruk, oleks võib-olla olnud tänasel päeval pisut keeruline. Ma arvan, et ma ei oleks jõudnud siia kohta, kus ma saan öelda, et olen professionaalne laulja ja laulukirjutaja. Ma käisin muusikakoolis, mis tähendab seda, et ma tegin midagi enda jaoks ka koolivälisel ajal – käisin kaks korda nädalas kaheksa aastat järjest muusikakoolis. See tähendab, et mul on eelis nende inimeste ees, kes ei ole süvendatult muusikat õppinud.

Ma arvan et kõik sellised koolivälised tegevused on väga väga olulised noore inimese jaoks. Mis iganes teie hobi on, olgu see siis näiteks joonistamine, kui sa tegeled sellega mitte ainult kunstiopetuse tunnis või ka pärast kooli käid kunstiringis, see annab sulle eelise kui oled täiskasvanu. Sa mäletad, mida sulle tähendas joonistamine, mis tunde see sulle andis, sul on teadmine kuidas joonistada. Võib-olla ka seda, et täiskasvanuna kunstimuseumis käies, oskad hinnata teiste kunsti. Ehk siis – see jääb sind mõjutama.

Ma ikkagi soovitan teil süvendatult tegeleda enda huvialadega, mis teile rõõmu pakuvad juba praegu. On ju erinevad valdkonnad, mis kellegi silmad särada panevad ja ma soovin, et kõik leiaksid enda jaoks ühe või koguni mitu sellist teemat. See ei pea olema üldse

midagi keerulist, see võib olla mingi väike väga eriline asi. Kujundage sellest hoopis enda asi. Spetsialiseerumine ka üleüldisemas võtmes on minu arvates tänapäeva teema. Kui sa ise tead, mis on sinu jaoks eriline, leiad edukalt mõtte- ja tiimikaaslasid täiskasvanuna.

Oluline on iseseisvus. See hakkab arenema ka teie praeguses eas. Üks asi on see, mis toimub kodus – teie ema ja isa annavad teile väga palju ja õpite neilt väga palju. Teine asi on kool, ka seal õpime väga palju. Ja jällegi, oluline on see, mis toimub lisaks koolile ja kodule.

Jälle toon näite oma kooliajast. Ma käisin muusikakoolis Rakveres, mis on umbes 30 kilomeetrit Väike-Maarjast. Ma olin pisike tüdruk, käisin kaks korda nädalas linnas. Tihtilugu mõtlesin, et kui hirmus see oli – ma pidin pimedas õhtuti bussijaamas koos joodikute ja igasuguste kummaliste inimestega ootama bussi. Aga see kõik kasvatas iseseisvust. See kõik muudab meid lõpuks tugevamaks ja tegelikult valmistab ette iseseisvaks eluks kui peamegi ise oma otsuseid tegema.

Saage sõpradega kokku, olge vähem telefonis. Ma arvan, et just omavaheline suhtlus kasvatab. Ma saan aru, et ekraanide taga on väga põnev ja teinekord kui sellesse maailma intensiivselt süveneda, on ka sealt-kaudu võimalik karjääri teha. Siiski arvan, et see võib jääda

natuke pealiskaudseks. On ka väga ägedaid tegevusi väljaspool arvuteid.

Ja veel üks väga oluline asi, on julgus erineda. Lähen jälle tagasi sellesse aega kui ma olin ise noor. Mäletan, et oli mingisugune periood kui kõik tüdrukud kandsid ühesuguseid musti pükse. Need olid sellised liibuvad ja alt läksid veidi laiemaks. Siis olid veel sellised valged volangidega pluusid, ees olid satsid ja varrukad olid jälle kuidagimoodi laiad. Ühe sõnaga, kõik tüdrukud kandsid täpselt ühtemoodi riideid. Mina mõtlesin, miks nad seda teevad, miks nad tahavad kõik ühesugused olla, see on nii igav. Miks nad ei mõtle ise midagi põnevat välja?

Tegelikult on see mõte püsinud minuga siiani, et peame olema need, kes oleme. Väga tihti inimesed kalduvad tegutsema teiste moodi. Me ise ikkagi teame mismoodi mingit teemat tahame lahata või mismoodi millestki aru saame. Eriti kui räägime väljendamisest kunsti mõttes. Kindlasti peab jääma truuks iseendale ja kuulama seda, mis enda sisemine meel ütleb. Kindlasti on teistelt palju õppida ja peabki kuulama ja jälgima ka teisi, aga kokkuvõttes teate ise kõige paremini, kes te olete.

Indrek Lillemägi: „Haara kinni võimalusest suhelda erinevate inimestega“

Ma tunnen, et väga paljuski suunab meid elus see, kui teadlikud me oleme sellest, mida hetkel teeme, kuhu hetkel liigume. See teadlikus on miski, mida ma sooviksin praegu, et 10 aastat tagasi, olles gümnaasiumi lõpetaja, oleks keegi idee teadlikkusest minuni toonud. Praegu, 30 aastaseks ma tunnen, et 18 aastaseks ma oleksin võinud olla teadlikum sellest, mida ma teen. Täna ma räägin sellest, mida ma võib-olla õpetaksin 13 aasta tagusele iseendale – sellele 16/17 aastasele Indrekule. Plaan on selline: ma räägin korra sellest

ajast, mis aeg see 13 aasta tagune aeg oli. Siis räägin sellest, mis aeg on praegu. Ja siis lõpuks räägin teile 3 lühikest lugu, mida ma oleks tahtnud, et mulle oleks 13 aastat tagasi räägitud.

Aastal 2006, kui ma olin 17 aastane, ei olnud olemas I-Padi, ei olnud olemas I-Phonei, Instagrammi, Snapchati, Uberit. Youtube põhimõtteliselt oli olemas, aga seal ei olnud mitte midagi. Ei olnud Spotifyd. Netflix oli olemas, aga seda ka eriti keegi ei kasutanud. Mõnes mõttes täiesti teine maailm kui mina olin 16 või 17 aastane. Te võite mõelda, mis ma siis tegin.

Teisalt kõik suured elu küsimused olid üsna sarnased. Need samad, et mis minust saab ja mis on minu tulevused, kes on minu sõbrad, mis on mulle elus oluline, kuhu ma elus jõuda tahan – need samad suured küsimused.

Kuhu me siis praegu jõudnud oleme? Me elame maailmas 2019, kus Google on muutnud täielikult seda, kelle käes on info monopol, kuidas info liigub. Uudised vahetuvad, otseblogi- avarii ristmikul, vaata Ott Täna-kut – järgmine vaheaeg otseblogi siit, otseülekanne sealt, liveülekanne siit. Metsik infotulv, kus me elame ja see on see, millega me peame igapäevaselt hakkama saama.

Facebook, ehk siis võrreldes 2006. aastaga on hullult muutunud viisid, kuidas sõprussuhted tekivad, kuidas sõprussuhteid hoida. Meie koolis üks 1. klassi poiss tuli ja ütles, et tema parim sõber on selline, keda ta ei ole kunagi näinud. Sõber on Kanadast, nad said tuttavaks mingi arvutimängu kaudu ja on aastaid juba suhelnud. Viieaastasest peale.

Tehisintellekt. Ärge arvake ega panustage, et 15 aasta pärast tahan saada veokijuhiks. Suure tõenäosusega 15 aasta pärast veokijuhte enam tarvis ei ole. Kui teil on praegu iha saada veokijuhiks, võib-olla tasuks õppida ITd, et saada siis veokijuhiks kuskilt kontorist, kes juhib võib-olla 30 või 160 veokit korraga.

Ma olin õpetaja koolis ja üks minu suurimaid muresid oli see, et õpilased mässavad liiga vähe! Ma proovisin igal aastal alustada nii, et lasin õpilastele seda Pink Floyd'i laulu „We don't need no education,“ kus siis lõpuks koolimaja pannakse põlema ja lammutatakse maha. Me alati arutlesime, et mida see tähendab, mis see sõnum seal videos võiks olla.

Muidugi alati me jõudsime selleni, et ei ole vaja koolimaja põlema panna, vaid on vaja leida elust need põletavad küsimused ja põletavad probleemid, mis on piisavalt tähenduslikud, et neile pühenduda või et nende nimel tulla tänavale.

Praegune näide, selleks võiks olla kliimaprobleem, jah? See on see jama, mille teie vanemad ja teie vanavanemad on teile jätnud. Vaadake neile ausalt silma ja kui nad ütlevad, et teie kliimaprobleemidele minek on naiivne, öelge neile, et sinna me läheme teie tõttu. See on see maailm, milles me elame.

Ja nüüd need kolm lugu, mida tahtsin, et mulle oleks 13 aastat tagasi jutustatud. Need mõnes mõttes võikski abiks olla muutuv maailmas, selles kus metsikult info tuhib, kus peab palju kohanema, ümber õppima ja kus edu või lahendusi toob see, kui inimesed lahendavad endale tähenduslikke probleeme kirglikult.

Ma oleks tahtnud, et keegi oleks

mulle öelnud, et: Indrek, seda teatriasja, mida sa seal natukene tegid, seda oleks võinud palju rohkem teha. See natukene teatrit, mis sa tegid, õpetas sulle nägema asju erinevates perspektiivides, see õpetas sind erinevaid rolle võtma, see õpetas avalikult esinema, see andis sulle enesekindlust. Need on asjad, mida ma tunnen, et millele toetudes saan praegu mistahes probleeme lahendada või mistahes enda jaoks olulisi asju teha.

Teine asi – näete mind seal all pildil jooksmas. Ma olen eluaeg sporti teinud, aga ma oleks tahtnud, et 16 või 17 aastaseks oleks ma aru saanud, mida see mulle tegelikult õpetab. See vähenegi sporti, mis ma olen teinud, on õpetanud mulle seda, et järjekindlus ja mugavustsoonist väljatulek, on oluline ja üha olulisemaks muutub selles maailmas, kus on metsikult palju eba-kindlust ja kus on nii kerge ära vajuda siia ekraanide lumma. Selles maailmas on eriti oluline osata endale eesmärgi seada, osata mugavustsoonist välja tulla, osata järjepidev olla. Ma arvan, et sport on midagi sellist, mille kaudu on seda võimalik väga hästi õppida.

Ma oleks tahtnud seda, et keegi oleks mulle jutustanud: Indrek, haara kinni igast võimalusest suhelda võimalikult paljude erinevate inimestega, võimalikult paljude eri kultuuridest inimestega, aga haara kinni ka võimalusest suhelda inimestega, kes elavad su kõrval! Haara kinni võimalusest suhelda näiteks oma vanaemaga, mida ma praegu enam teha ei saa, aga 13 aastat tagasi oli see võimalik. Ai, kuidas ma praegu kahetsen, et ei kirjutanud siis üles kõiki neid lugusid 40 aastate Setumaast. Ma oleks tahtnud, et keegi oleks öelnud: haara kinni igast võimalusest suhelda inimestega Eestist, Indiast, oma kodukülalt, Tallinnast, noortega, vanadega, matemaatikahuvilistega, teatrihuvilistega, lauljatega, mustkunstnikega, klassikaaslastega, paralleelklassikaaslastega, tüdrukutega, poistega jne.

Need väikesed lood ongi need, mida ma oleks tahtnud, et mulle oleks jutustatud, et ma oleks saanud juba 17 või 18 aastaseks teha oma elus valikuid teadlikumalt. Tagantjärele vaadates need kogemused õnnelikult juhtusid mu ellu.

Miks minu jaoks on oluline teiste kultuuridega suhtlemine ja eesmärkide seadmine, mugavustsoonist välja tulemine või järjekindlus, erinevate inimestega suhtlemine, asjade teises perspektiivis nägemise oskus? Need on need asjad, mis aitavad selles suure muutavas maailmas oma kohta leida ja neid suuri

probleeme lahendada.

Nüüd hakkasin jälle õpetama. Ühesõnaga tagantjärele mulle tundub, et ma oleks tahtnud, et oleksin saanud kuulda neid lugusid, et oleksin saanud teadlikumalt enda ellu valida neid kogemusi, mis aitaksid hakkama saada nende väikeste probleemidega, mis on väljas ja nende probleemidega mis on kõige suuremad minu sees. Võib-olla on mingid asjad, mida teie tahate või vajate hoopis rohkem, aga et nendest asjadest ka teadlikumaks saada, võtke seda ühte minutit, pange silmad kinni, mõelge mida teil endil vaja on.

Kristel Kitsing

Eda-Ines Etti. Foto Kristel Kitsing

Indrek Lillemägi. Foto Kristel Kitsing

Pandivere mu arm, siit saab sirguda...

Janar Rückenberg

Oh sa mu meie, mida vägevat vaadet,
minu rahvas on kogunenud taas,
et kindlustada ühtekuulumise aadet,
mind valdab lummas ekstaas.

Tere kodu, vana Väike-Maarja kihelkond,
te kuulete minu mõtete kaja,
sajandi eest Armaviris katkes mu maine teekond,
usun, ma tutvustamist ei vaja.

Siin kõiksuse täiuslikkuses suures,
igaviku radadel samme sean,
olen nüüd tähtede juures,
aga te ei pea kahtlema, ma tõepoolest tean.

Mis sul kosta, mõned ehk küsivad,
kõigest me hõimu jätkumist soovin toetada,
on seadused, mis aegade üleselt püsivad,
lubage mõni mõte mul poetada.

Tuleviku tagajärjed on kogemus olevikus,
mis loob mälestuse ja lootuse
ning tarkus täna on eksimused minevikus,
sünnitades alati helgema tuleviku ootuse.

Jah, nii olulised strateegiad, arengukavad ja visioonid,
kuid aegade jäljed õpetavad orientiire,
seepärast hoidke elus ka traditsioonid,
nii mõistate, kuidas nihutada piire.

Pidage mälus sündmused, aga ka nimed suured,
see suunab ja kannab,
nõnda tekivad tugevad juured,
mis eneseteadvusele määratult annab.

Väärtustage ikka vana ja tõrjuge pahet,
siis tõrkab ka taludest võrsunud sugu,
tuleb harida vaimu ning karastada tahet,
sellest räägib ka minu legendaarne lugu.

Püüdke tõsiselt, et mugavusest häälbida,
kes teeb ja endalt nõuab,
üksnes see võib tervistavat elujõudu pälvida
ja usumatult palju korda saata jõuab.

Sõbrad, toimetagem pahviks lõõjatena,
ise taset ja kvaliteeti tootes,
alistumata peost sööjatena,
mitte armetult teistele lootes.

Jätame tavalise selja taha,
oleme need, keda püüda proovitakse,
teeme ise raja ette ja jäljed maha,
nii, et meiega sarnaneda soovitakse.

Aga sihtideni ei küündita mõnusalt ringutades,
edenetakse keskpärasust trotsides
ja saavutatakse meelekindlalt pingutades,
arengut mugavustsoonist väljaspoolt otsides.

Ärge ihaldage maailma puuetundlikuks digistada,
iga uus pole elu teenivalt arendav,
läbi liikumise katsuge enam higistada,
päeva lõpuks on see olemist parendav.

Kes loeb, see teab,
kes tahab, see peab,
kes sihhib, see tabab,
kes soovib, see rabab.

Vaev karastab, ehkki võib olla ajutiselt laastav,
rutiin õpetabki hindama peomelu,
töö võib olla raske, kuid on alati taastav
ja see teebki huvitavaks elu.

Tundmata vanust ja sugu,
töö tegelikust hästi seletab,
aidates lihtsatest asjadest pidada lugu,
nõnda tarbetu igavuse peletab.

Pandivere mu arm, siit saab sirguda,
ma näitasin ette võiduka vapruste lätte,
saab ka meilt vägevaks virguda,
võtke vaid tahtega ohjad enda kätte.

Hoian teil jätkuvalt silma peal,
pakkudes ideale ja eeskujut,
olen vaimus teiega ning alati seal,
ma soovin teile head peotuju.

Okas kurku ja päkka pind,
teritagem pilgud lavale,
tantsu- ja laulurõõmust rõkaku rind,
andke nüüd „tuld“ kavadele.

Alati ja Igavesti, Teie Georg Lurich. ...

Tule tulemine oli avamäng juubelipeole

XXVII laulu- ja XX tantsupeo tule tulemine oli avamäng juubelipeole, kandes endaga laulu- ja tantsupeo väärtusi ja väge igasse Eestimaa nurka.

Vinni valla esindajad andsid tule üle Väike-Maarja vallale Sireveres, kust see suundus Simuna Katkuallika juurde. Esines Simuna kapell.

Laulu- ja tantsupeotuld võttis Rakke vastu sini-must-valgete lippude all ja tuleringis andsime tuletõrvikut edasi kirikinnastega. Peotulest süttis regi-värssi lugedes meie oma lõke, millest süttasime mälestusküünlad ja kand-sime need meie kultuurikandjate hau-dadele Ao ja Simuna kalmistul. Lille tänaval, just selle tänava lõpus asub maja kus oma lapsepõlve veetis Ferdi-nand Mühlhausen ja kelle laulu “Vaikne kena kohakene” ka naisansambel sel-lel päeval esitas. Rahvatantsurühmad tervitasid tuld oma tantsudega ja tule saatsime edasi Väike-Maarja poole lau-luga “Üksi pole keegi”.

28. juuni õhtul kell 18.50 jõudis tantsu- ja laulupeo tuli Rakkest Väike-Maarjasse.

Enne tule saabumist Väike-Maar-jasse toimus meenutusi täis ajarännak muuseumis, koos naistantsurühma Maarjakellukesega, eesotsas Aino Luk-maniga, kus teemaks oli 1869. aasta pidu ja väikemaarjalastest esimesed laulupeol käinud laulu- ja pillimängi-jad. Eestkõneleja oli Marju Metsman. Muuseumist suunduti edasi Väike-Maarja Seltsimajja, kus tehti mustvalge ajastu pilt kõikidega, kes olid kohale tulnud ja meenutati esimesi pidusid, kus tantsurühmad esinesid. Eestkõne-lejad olid Aino Lukman ja Ilme Sein. Seltsimaja fuajeesse oli ülesse pandud pildid meenutamaks tantsu- ja laulupi-dusid, kus sai käidud. Asetati küünlad tantsurühmade juhendajate tammikus-se, iga juhendaja tammele, kes on Väi-ke-Maarjas tegutsenud. Seltsimajast suunduti rongkäiguga keskäljakule, juubeli tantsu- ja laulupeo tuld oota-ma. Keskäljakul ootasid meid juubel-davalt Väike-Maarja puhkpilliorkester ja ansambel Solare.

Ja juba oligi kosta päästeauto siree-

Rakkess anti tuletõrvikut edasi kirikinnastega. Foto Kristel Kitsing

Laulupeo tulest süüdati küünal Väike-Maarja kirikuõpetaja Carl Theodor Knüpfferi haua. Foto Kristel Kitsing

ne, mis andis märku, et tantsu- ja lau-lupeo tuli ongi jõudnud Väike-Maarjas-se koos vallavanem Indrek Kesküla ja Alar Kotliga. Tuld tuli tervitama hulga rahvast. Ennem, kui tuli edasi hakkas liikuma, said sõna Alar Kotli ja Indrek Kesküla. Ansambel Solare laulis mõ-ned laulud ja Väike-Maarja puhkpillior-kester mängis mõned pillilood. Tantsi-sid naistansturiühm Maarjakelluke (ju-hendaja Aino Lukman) ja tantsurühm Tarapita (juhendaja Egne Liivalaid). Tuli asetati ka Lurichi monumendile, süüdatud küünal, mis anti üle Kadri Kopsale, et viia see Alar Kotli hauale.

Kui kontserdi osa läbi sai, palusid Inderk Kesküla ja Alar Kotli moodusta-da inimketi vallamaja eest kirikuni, kus

iga ketis viibija sai tantsu- ja laulupeo tõrvikut edasi anda kuni kiriku väravani, et asetada küünal ka Knüpfferi hauale. Pastor Knüpffer pidas 150 aastat tagasi esimesel üldlaulupeol viis tundi kest-nud jutluse, mille sisuks oli 50 aastat talurahva pärisorjusest vabastamisest. Avaldati ka vastav trükis, mida on või-malik näha meie suurepärasest muu-seumis.

Tõrvikut võeti tuli uuesti laternasse ja suunduti edasi tuld üle andma Tam-salusse.

Rene Põllumaa ja Terje Künnik

Väike-Maarja Pasunakoor juubelilaulupeol „Minu arm“

Laulupidu on aastaid olnud kooride-le ja orkestritele üle Eesti. Sel aastal oli sündmus väga eriline – 150 aastat esimesest üldlaulupeost.

Laulupidu on oodatud sündmus alati olnud ja selleks valmistatakse hoolega. Selleks soetatakse uusi pille ja vorme, õpitakse selgeks repertuaar, mida ühiselt esitatakse. Toimuvad ühisproovid ja ettemängimised. See on vaevarikas ja tõsi-ne ettevõtmine.

Laulupeoas-tal õpivad kollek-tiivid põhiliselt laulupeo lugusid, muuks eriti aega ei jää. Ja mitte vähem tähtis on laulupeo rongkäik, selleks tuleb eral-di harjutada ning marsiproove korral-dada.

Nüüd on need rõõmud ja valud üle elatud ning võib kõigele rahulikult ta-gasi vaadata. Siin aga tekivad küsimu-sed. Miks oli meie maakonna rivistuses ligistikku (praktiliselt üksteise järele) pandud kaks orkestrit – Kunda ja Väi-ke-Maarja. Kolmas orkester tuli juba järgmise maakonna peas, mis marssis peaaegu meie järel. Nii kukkuski väl-ja, et kolm orkestrit olid pundis koos, nende ees ja järel oli aga tükk vaikust. Kindlasti oli see muusikutele väga se-gav asjaolu. See küsimus jääb mõtteai-neks maakondlikele korraldajatele.

Tahaksin ka küsida, miks oli lau-lupeol Eesti 80-st puhkpilliorkestrist kohal vaid 58? Kuhu jäid ülejäänud? Usun, et vastus peitub repertuaaris, mis läheb iga laulupeoga raskemaks ja

ebameeldivamaks. Nii võib ajapikku ka-duda rõõm pillimängust.

Ja lõpetuseks küsiks, et kuhu jäi Väike-Maarja Pasunakoori tutvustus ETV-s. Meie seda ju rongkäigus ei tead-nud, aga koju jõudes tulid esimesed küsimused – miks teid ei tutvustatud, kõiki teisi ju tutvustati?

Eks neid küsimusi oleks veel, aga tahaksin lõpetada rõõmsamas toonis.

Väike-Maarja Pasunakoorist osales 30 liiget. Foto Kalle Lina

Tahaksin tänada kõiki Väike-Maarja Pa-sunakoori muusikuid, kes osalesid sel-les laulupeo karussellis ning noormuu-sikute vanemaid, kes toetava meeskona kohal olid. Meid oli rongkäigus 30. Seda pole sugugi vähe. Lisaks veel neli vahvat tantsutüdrukut tantsuklu-bist „Black & White“. Meele tegid rõõm-saks ka rongkäigu (6 km) ergutajad, kes pasunakoorile kiitust ja tunnustust ja-gasid. Soosiv oli ka ilmataat, kes laulu-peolisi ilusa ilmaga kostitas, samal ajal kui paljudes kohtades vihma kallas.

Tänu teile kõigile! Jääme ootama uusi toredaid väljakutseid! Alustame uut hooaega sügisel, et tähistada järg-misel aastal pasunkoori 25-ndat sünni-päeva.

Vallo Taar

Väike-Maarja Pasunakoori dirigent

Eesti Dirigentide Akadeemia puhkpilliorkester harjutas Väike-Maarjas

18.-21. juulil harjutas Väike-Maarja seltsimajas puhkpilliorkester EDAP. Kollektiiv on projektorkester, milles osalevad noored muusikud üle Eesti.

Kollektiivi juhivad Valdo Rüütelmaa ja Triin Viljus. Sellist suvist muusika-laagrit on orkester harrastanud juba

mängida teiste dirigentide taktikepi all ja küllap ka teistsugust muusikat. Kollektiivi eripäraks on see, et antakse noortele muusikutele võimalus juhata-da orkestrit. Nii oli ka seekord dirigente üpris mitmeid.

Muusikalaager kulmineerus kahe

Kontsert sai meeleolukas ja vahel-dusrikas. Aplaus oli kontserdi vääriline. Aastaid ei ole Väike-Maarjas nii palju head puhkpillimuusikat kuulda olnud.

Et selline muusikalaager ja kontsert teoks sai, tahan tänada Väike-Maarja gümnaasiumi, kes majutas kollektiivi

Dirigendid. Foto Mare Taar

aastaid ning selles on osalenud mitmel korral ka Väike-Maarja noored muusi-kud. Varem on toimunud laagrid Võsul ja Loksal. Väike-Maarjas pidasid nad laagrit esmakordselt. Sel aastal võtsid orkestri tööst osa meie noored muu-sikud Sander Hanni ja Tarvi Kivipõld. Usun, et neile oli värskendav kogemus

kontserdiga. Laupäeval, 20. juulil esine-ti Jõgeva kultuurikeskuses. Pühapäeval aga toimus kontsert Väike-Maarja selts-imajas. Siin liitusid kollektiiviga kaks orkestrit Lätist: Cesise Kultuurikeskuse orkester „Cesis“ (dirigent Janis Purinš) ja Limbazi kultuurimaja orkester „Le-misele“ (dirigent Krišjanis Circens).

Foto Mare Taar

ja Georgi Sõõgitoa tublit kollektiivi, kes hoolitses muusikute toidulaua eest.

Külalised lahusid rõõmsas meele-olus ja lubasid meid veel külastada.

Vallo Taar

Väike-Maarja Pasunakoori dirigent

Külaskäik ERRi muuseumi ja Arvo Pärdi keskusesse

Meeldejäävaks sündmuseks kujunes Rakke Hariduse Seltsi rahvale ja meiega ühinenud Muuga Maanaiste Seltsi EHA liikmetele külaskäik ERRi Muuseumisse ja Arvo Pärdi Keskus-esse.

Telemaja uksele võttis meid vastu 50 aastat Eesti Rahvusringhäälingus töötanud Mai Mikiver, kelle giidituur andis põhjaliku ülevaate telemajas toimuvast. Alustades ringkäiku esimesest stuudiost, kus valmib ka saade „Pealt-nägija” ja lõpetades lastestuudioga, jõudis meieni suurepärase teave telesaadete valmimisest. Näiteks saime teada, et Anu Välba pühapäeval eetris olev tunnipikkune saade valmib juba neljapäeval kella 8-st kuni 15-ni ja reedel toimub materjali monteerimine. Kui Valdo Pandi saated olid otsesaa-
ted, siis nüüd on otse-eetris vaid „Aktuaalne Kaamera”. Sai selgeks, kui tähtsad ja täpsustnõudvad on režissööri ja valgustaja tööülesanded. Tundub uskumatu, millistes ruumides töötatakse ja et rekvisiidid ei ole sugugi päris.

Koridori seinalt leidsime Rein Järliku 1979. aastal valminud sõbralikud žarsid telemaja inimestest. Meelde jäi muuseumiruumi seinal olev tsitaat Mati Talvikult – „Televisioonisaade ei

saa kunagi valmis, televisioonisaade läheb eetrisse”.

Tallinnast 35 kilomeetri kaugusel, Laulasmaal Kellasku teel asuv Arvo Pärdi Keskus valmis Hispaania arhitektide ja Eesti arhitektuuribüroo LUHSE & TUHAL koostööna. Keskus hoiab ja vahendab kogu helilooja loomepärandi arhiivi. Filmitoas linastuv lühike dokumentaalfilm „Muusikajanu” on pilguheit Pärdi elule ja loomingulisele kujunemisele.

Majas olevast raamatukogust leiab lisaks muusika-, kunsti- ja teoloogiaalasele kirjandusele helilooja teoste trükipartituurid ning käsitlused tema loomingu kohta. Raamatukogu kaudu pääseb kabelisse. Suurepärase elamuse pakkus kõigile vaatetornist avanav kaunis vaade.

Arvo Pärt jääb meelde kui üks väheseid heliloojaid, kes on muusika loomiseks välja arendanud oma unikaalse kompositsioonitehnika.

Loomulikult ei saanud me külastamata jätta Laulasmaa randa, kuhu meid viis igati abivalmis ja tore bussijuht Kristo.

Aime Kinnep
Rakke Hariduse Selts

Arvo Pärdi keskus. Foto Heli Allikalt

ERRi Muuseumis koos giid Mai Mikiveriga. Foto Heli Allikalt

Raamatukogud pakuvad koduteenindust

Väike-Maarja valla raamatukogud pakuvad vallakodanikele, kel tervise tõttu puudub võimalus ise raamatukogu külastada, teavikute koju toomise teenust.

Raamatuid ja ajakirju on võimalik koju tellida pöördudes oma lähimasse raamatukokku.

Raamatukogu	telefon	e-mail	Lahtiolekuajad
Rakke raamatukogu	3291266	raamatukogu@rakke.ee	E-K, R 11- 18, N 8- 18
Lahu raamatukogu	3253434	lahu.raamatukogu@mail.ee	T, N 9- 16
Liigvalla lugemistuba			K 8- 14
Väike- Maarja raamatukogu	3255035	raamatukogu@v-maarja.ee	E 11- 19, T- R 10- 18, L 10- 14
Kiltsi raamatukogu	3220342	kiltsiraamat@gmail.com	E, N 10- 18, T, R 9- 17
Triigi raamatukogu	3235304	tiiu.grynthal@mail.ee	E, K 10- 17, R 10- 16
Simuna raamatukogu	3237381	riina.raamat@mail.ee	T- R 9- 17, L 9- 15

Oma soovidega võib julgesti raamatukogu poole pöörduda, kindlasti aitame. Raamatuid tuuakse soovijatele 1 kord kuus. Teenus on tasuta.

Kristel Lehtme
Väike-Maarja valla raamatukogu direktor

Fr. R. Faehlmanni pärand on hoitud

Johann Voldemar Jannsenil oli 24.06.1865, Tartus laulu- ja mänguseltsi “Wanemuine” luues hea käsi ja head abilised: Fr. R. Faehlmann, L. Koidula, J. Hurt jpt.

Õeldakse, et pole iidsemat häält kui on inimhää. Me kanname seda häält ja oleme selle häälega ajast ja aega. Nii nagu kanname edasi meie Eesti mustrit, oleme ka ajaloolise järjepidevuse hoidjad.

6. juunil võõrustas meid Rakke Hariduse Selts eesotsas esinase Aime Kinnepiga. Külastasime muuseumi, käisime kohalikul kalmistul, kurvastasime põlenud laululava nähes. Rõõmus-tasime selle üle, et on tähistust leidnud kultuuriloos oluliste rakkelaste tegevus (mälestuskivid ja puud).

Tõhus kultuuriprogramm sai teoks mitme seltsi koosteggevuses Aos, Fr. R. Faehlmanni sünnikohas. Oma osa andis ka Lõuna-Eesti Armeenlaste Ühendus (esinaine Rita Keišjan). Vanemuislased rääkisid J. V. Jannsenist

Jannseni perekonnaks kehtastunud Vanemuise Seltsi liikmed esinemas Faehlmanni päeval Aos.

Foto Liina Miks

(200) – JannsenFest jõudis niisiis ka Väike-Maarja valda, Rakkesse (festivali kunstiline juht Valli Ilvik, dirigent).

Muide Vanemuise Seltsi kooride lauljad hoiavad korras Fr. R. Faehlmanni kalmu Tartus Raadi kalmistul. Selline on meie missioon. Vanemuise Seltsi näitetrupi esituses pakuti Aos

Jannsen Festi Faehlmanni päev

Ajakirjaniku ja kirjaniku, ärkamisaja kultuuritegelase Johann Voldemar Jannseni 200-le sünniaastapäevale pühendatud Vanemuise Seltsi algatatud JannsenFest jõudis 6. juunil 2019 Rakkesse.

Rahvuseepose „Kalevipoeg” mõtte algataja, kirjaniku ja arsti, keeleuuri- ja ning Õpetaud Eesti Seltsi esimese esimehe Friedrich Robert Faehlmanni 220-le sünniaastapäevale pühendatud päev algas ringkäiguga Rakke muuseumis. Seejärel tutvusid Vanemuise Seltsi ja Rakke Hariduse Seltsi liikmed muuseumis leiduvate Faehlmanni materjalidega. Aime Kinnep andis ülevaate seltsi poolt läbi aegade Faehlmanni kohta korraldatud üritustest Rakkes. Rakke Kooli eesti keele õpetaja Leo-noore Meerja kaasabil korraldatud Väike-Maarja valla koolide 5. - 9. klasside õpilaste muistendite konkursile laekunud töödest esitas õpilane Mari Lee Lumberg osalejatele muistendid: „Kuidas Ao küla endale nime sai?”, „Kuidas tekkis Ao järv?” ja „Kuidas Rakke nime sai?”

Päev jätkus Faehlmanni sünnikohas Aos. Koha tänane peremees Mati Einmann tutvustas sellel kevadel tehtut ja tulevikuplaane. Ao jõgi voolab taas Faehlmannide aegses sängis ja Ao mõisa asukohta tähistab maakividest

Jannsen Festil osalejad Fr. R. Faehlmanni sünnikoha mälestuskivi juures.

Foto erakogu

laotud vundament. Selles Ao härraste-majas sai alguse Faehlmanni huvi arstiteaduse vastu.

1957. aastal tähistasid Rakke koolinoored tuntud koduloolase Helmut Joonuksi eestvedamisel Faehlmanni sünnikoha mälestuskiviga. Kivi ümbruse eest on hoolt kandnud Einmanni pererahvas. Kivi ees süüdati mälestusküünlad. Laulis Vanemuise Seltsi meesansambel, jälgiti näitetrupi esituses katkendit Jannsenite pereelust. TÜ teadur, füüsik Matti Haas ja õppejõud Kalle Loona, mõlemad segakoor „Vanemuine” lauljad, kõnelesid Faehlmanni

eluteest Tartu perioodil. Margarita Keshisyan Lõuna-Eesti Armeenia rahvusühingust tutvustas Armeenia eepost „Sassuuni Davith”.

Pärast vestlust ühises kohvilauas, vastastikust meenete vahetust ja Eesti Kultuuriseltside Ühenduse tegevjuhi Liina Miksi tänamist, viis allkirjutatu Vanemuise Seltsi rahva kultuuriloolisele retkele. Alustati küünla süütamisega Riho Lahi kalmul Ao kalmistul ja lõpetati Rakke laululava kurba saatust nentides. Laululava põles mai kuus maha.

Aime Kinnep

Raamatukogurahvas käis kirjandustuuril

Juuliku II nädalal oli meie raamatukogudel oma rännupäev. Võtsime huvilised ühes ning suundusime esmalt Jõgevale.

Betti Alveri muuseumis võttis meid vastu juhataja Toomas Muru. Meie seltskond sai põhjaliku ja huvitava ülevaate Jõgeva loost, muuseumi sünnist ning armastatud luuletaja Betti Alveri kujunemisest ja elust.

Kohalike suurkujude lainel ka jätkasime. Aivar Mikhelson võttis retkelised endaga kaasa Jõgeva muusikakooli, kus külastasime Alo Mattiiseni klaveriklassi. Nii Muru kui Mikhelson on Alo Mattiiseni klassivennad ning rääkisid oma kokkupuutest muusikuga.

Rännutee jätkus Siimustis, kus külastasime kohalikku keraamikakoda. Suures enamuses eesti kodudest leidub Siimusti keraamikat ja äratundmishetki oli meie seltskonna liikmetelgi. Nüüd saime ise näha, kuidas need esemed valmivad enne kasutajani jõudmist.

Vooredid mööda kulgesime Palamusele. Tahtsime tutvuda uuendatud muuseumi ja väljapanekutega ning muhe giid Janek Varblas oli meiega terve pä-rastlõuna. Paunvere filmiradadel sei-

Palamusel uut ja vana. Foto Anu Laumets

geldes kõrvutasime ekraanilt nähtud Palamusega ja giidi lugudega ning saime ka teada, mis võttekohad on tegelikult olnud osadel võtetel asenduseks. Kül-tasime kirjanik Oskar Lutsu sünnitalu, mis endiselt kuulub tema suguvõsale ja tõesti, oli päike, heinamaa jne.

Kuigi retk oli pikk ja põhjalik, jätkus avastamist veel ja veel. Koduteel kiika-sime ka Laiuse linnust ning vaatasime selle aegunäinud müüride vahele.

Aitäh kõigile liitujatele, kes meie toredast päevast osa said ning kellega koos ühiselt vahvat reisi meenutama jääme!

Suur ja südamlük tänu meie armsa-tele giididele, kes meie reisi omanäo-liseks muutsid ja meie suve rikastasid.

Kristel Lehtme
Väike-Maarja valla raamatukogu direktor

Külade päeval Raekülas jagus võistlus- ja tantsulusti

Laupäeval, 3. augustil kogunesid Väike-Maarja vallas kuus naaberküla Raekülla. Juba traditsiooniliseks saanud sündmusele tulid ka sel aastal kokku Eipri, Avispea, Pandivere, Raeküla, Rastla ja Triigi, et meelelahutuslikus võtmes mõõtu võtta.

Külade päev 2019. Foto Heili Tammus

Lisaks kuuele põhikülale oli üritust kaema ja kaasa lööma tulnud ka palju nende sõpru ja teisi huvilisi. Kui eelmisel kahel korral on osalejate arv jäänud 120-130 kanti, loeti seekord registreeri-

mislehtedel kokku üle 170 inimese.

Tänavu võõrustas sündmust eelmise aasta külade päeva võitja, kangeim küla Raeküla, kus elanikke on kuuest külast kõige vähem, kuid sündmuse korraldamises löid kaasa ja kohale tulid ka paljud, kes Raekülast pärit, kuid

rasemalt väiksed külad Rastla ja Raeküla, seekord suurim küla Triigi.

Mõõtu võeti meeleolukatel võistlustel: visati kummikut, löödi naelu pakkudesse, püüti võimalikult pika vahemaa tagant visates toorest muna terveks jätta, läbiti jalgrattaga kaheksa

di teadmised proovile küladevahelises mälumängus „Kuldvillak“.

Avatud oli väike laat, kus osalevate külade inimeste küpsetised ja supp kiirelt müügitelidel vähenesid. Soetada sai ka kohalike toredat käsitööd.

Tantsulusti tõi päeva tantsuselts Tarapita Väike-Maarjast, kes haaras rahva ka ühistantsudes.

selts koos eelmise külade päeva võitja Raeküla. Võimalus ja vastutus esmakordselt sellist sündmust võõrustada tõi kohale kõik Raeküla pered ning innustas päeva sujuvaks laabumiseks kaasa lööma. Nii toetasid Raeküla inimesed külade päeva peale võistlemise oma tööpanusega ja rahaliseltki.

Toreda traditsioonina osalesid or-

Raeküla annab rändkarika edasi Triigi külavanemale Tarmo Rebasele. Foto Heili Tammus

Päeva juhtis Edgar Tammus.

Lisaks kuue küla kangeima rändkarikale, mille tänavu viis koju Triigi küla, jagus kingikotte kõigile osalenud küladele. Pandivere ja Triigi külaga seotud Raul Rebane oli aga välja pannud loosiauhindadena mitmeid raamatuid – värviraamatu „Eesti tähtsad asjad“, tema enda kirjutatud raamatu „Võimalik“ ning koos Gerd Kanteriga kirjutatud „Gerd Kanter. 15 sammu võiduni“.

Külade päeva korraldas Eipri Küla-

ganiseerimistöös ja arutasid eelnevalt kogu sündmuse kava läbi kõigi kuue küla esindajad – Raul, Tarmo, Edgar, Heili, Kai, Mart, Indrek, Katrin ja Kati. Kuue naaberküla ühist külade päeva „Tule külla“ rahastati kohaliku omavalitsuse programmi vahenditest ning seda toetas Väike-Maarja vallavalitsus.

Heili Tammus
Eipri külavanem

Avispea sai juubeliks oma lipu ja valmis raamat

Avispeale oma lipu tegemise mõte tuli Raulil juba mõnda aega tagasi. Vahelduva eduga sai selle peale mõeldud, aga kui hakkas lähenema Avispea 800 aastapäev, sai mõte konkreetsemad piirid.

Esimene kindel kujund lipule oli Skandinaavia rist, mis ongi omane Skandinaavia maade lippudele. Nende hulgas on Skandinaavia rist ka eestlaste sugulasrahvaste lippudel: soomlastel, vepsadel, karjalastel ja ingerlastel. Eestis on Skandinaavia rist Pärnu linna lipul.

Avispea lipu kujundamise käigus sai üle vaadatud kõik Eesti linnade, valdade ja külade lipud, et edasised kujundid ja värvid ei hakkaks juba kasutuses olevatega väga kattuma. Kaheksakand lipul, risti keskosas oli sobivaks kujundipõhjaks rukkilillele. Vastupidiselt Skandinaavia ristile on kaheksakanna

Avispea küla pidas auväärset sünnipäeva. Fotol pidulik lipu heiskamine. Foto Kristel Kitsing

kujutis väga paljudel Eesti valdade lippudel ja vappidel. Kaheksakand ehk

Pügalrist on Eesti ja teiste Põhjala rahvaste muistne sümbol. Kaheksakand on tugev kaitsesümbol, rahvakultuuris on kaheksakand eestlaste tähtsaim märk. Arvatakse, et kaheksakanna märki ei võtnud me üle mitte kristlikult kirikult vaid see sümbol esines meie rahvakultuuris varem.

Kujundite ja värvide valimine oli nii teadlik kui juhuslik, aga juhuslikult sai valida päris tähenduslikud värvid ja kujundid. Lipu põhja värv – valge on puhas värvus ja sümboliseerib Euroopa traditsioonis puhtust, veatust, tõe ja süütust. Samuti on valge aususe ja lugupidamise värv ning ka allaandmise ja vaherahu sümbol, väljendades seega rahu. Roheline värvus tähistab enamikes kultuurides kasvamist ja elu, seda seostatakse looduse ja roheluse tärgamisega. Rukkilille keskosas sai paigutatud A-täht. Kui kevadisel küla

üldkoosolekul lipu kavandit tutvustasime, siis pakuti välja ka mõte kirjutada nimi Avispea lipule välja. Proovisime kujundust üht ja teistmoodi ning lõpuks otsustasime mastilipul ikkagi vaid A-tähe kasuks. Kuna antud lipp on kasutamiseks ainult Avispea külaplatsi mastil, ei saa kahetist mõistmist olla. Edaspidi, kui peaks lipu väiksema variandiga väljaspoole Avispead poosestama minema, võib vajadusel mõelda nime väljakirjutamisele. Et kujundus üldse kaasaegselt koostatud saaks, tulid oma oskuste ja võimalustega appi meie naabrid Sipre talust. Siinkohal tahaks neid tänada kannatlikuse eest, kuna lasime mitmeid kordi kujundust ja värvide toone muuta.

Oleksime võinud lipu lasta tänapäevasel kombel trükkida kuid see oleks rahaliselt suht kalliks läinud, samas tulemuselt pigem odav tundunud. Las see esimene olla nagu päris – pealeõmmeldud kujunditega ja kahepoolne. Kõigile Avispea küla elanikele, kes soovivad

oma koduhoovi mastide tarvis või majalipuks samasugust lippu lasta teha, anname me rõõmuga kavandi edasi.

Meret Oja

„Minu Avispea“. Foto erakogu

Raamatut „Minu Avispea“ saab tellida Omniva pakiautomaati. Raamatu hinnale 10€ lisandub saatmiskulu 3€.

Väike-Maarjas on raamat saadaval muuseumis ja Avispeal kiriklas. Saab ka Raul Ojale helistades kookuleppeid sõlmida numbril 5306 2980.

Salla maja ajaloost

Maja ehitasid perekond Schumanid 1908. aastal oma arhitektist poja projekti järgi. Pärast seda, kui poeg noorelt suri, müüdi maja ära.

Järgmisteks omanikeks olid perekond Schmidt. Pärast seda, kui isa Robert 1936 suri, müüs proua Schmidt maja noorele abielupaarile Ahole. Nad olid jõukad inimesed, kuid läksid poe pidamisega pankrotti.

1937 ostis maja Salla valla konstaabel Aleksander Ruben (1898-1942). Pood üüriti perekond Kaasikutele. Teisel korral elas üürnik ja koduabiline Meeta Lokiine Leiten oma kahe lapsega. 1940 sündis Rubenite perre poeg Rein (1940-2002).

Kui isa Aleksander 1940. aastal töö kaotas, hakkas ta ise poodi pidama. Pere suurde tuppä tehti kommunist-

tide poolt küla punanurk. 1941 küüditati Rubenite pere koos kahe lapsega Siberisse. Aleksandrile määrati politseise kuulumise eest surmanuhtlus. Ta lasti Sverdlovski vangilaagris maha. Ema Rosalie viidi lastega Tomski oblastisse, kus nad elasid kolmekesi suures näljas ja väga rasketes tingimustes, kuni 1947 toodi lapsed Salla elanike kogutud rahaga koju tagasi. Nad asusid esialgu Sallas elama (Rein Pärtjaagu tallu, Stella Irene Poolma juurde).

Foto taga Ellen, Jüri, Endel. Foto Lembe Rubeni erakogust

Ema Rosalie suri Siberis aasta pärast laste äraviimist malaaria, tuberkuloosi ja nälja tagajärjel.

Pärast pere küüditamist kutsus külarahvas Rosalie ema Julie Tõnujaani (1876-1946) majja elama, et allesjää-

Salla poe müüjannad Eevi Vaab (vasakul), Selma Metsla (keskel) ja Magda Oitvee (paremal) 1946.a.

Foto Anne Pohlaku erakogust

nud vara laiali ei tassitaks. Julie elas majas kuni oma surmani.

1936-1994 tegutses väikeste vahedega külapood ja nõukogude ajal tehti

poe kõrval osasse kooli jaoks poiste tööõpetuseruum.

90ndate oli lõpus omanikuks ja ajutiseks elanikuks hr. Selde.

Ca 2000 a omanikuks Artiston OÜ, metsafirma. Maja seisab jõude.

2009 a aitasid sõbrad maja osta perekond Lankotsadele, kes asutasid koos Hando Kuntroga MTÜ Salla Seltsimaja ja hakkasid maja PRIA Leader programmi abiga selt-simajaks renoveerima.

Edgar Tammus
Väike-Maarja muuseumi juhataja

Ebavere Kangel triumfeerisid Ivar Vaab ja Eliise Kivistu

Ühisfoto. Foto Kristel Kitsing

Juulikuu viimasel nädalavahetusel toimunud ning sadakond endist ja praegust Väike-Maarja valla elaniku starti toonud 19. Ebavere Kange triatlion kulges mõnusas leitsakus.

Kui pealtvaatajad olid suutnud oma kaasavõetud vee juba starte oodates ära tarbida ja kreemituubidest viimase välja pigistada, et vältida peetpunast päevitust, siis mida võistlejad veel tundma pidid. Pisut „aitas“ ehk rattasõidu korralik vastutuul.

Jooksudistantsile oli korraldaja installeerinud inimjõul töötava kastekannu, mis pisutki võistlejate ülekuumenenud süsteeme jahutas. Enamus pakutud joogiveestki jõudis seedekulglale asemel hoopis juuste vahele.

Umbes 350 m ujumisest, 15 km maastikurattasõidust ja 2,5 km pikkusest jooksudistantsist koosnenud Ebavere Kange triatlioni võitis teist aastat järjest eelkõige rattasportlasena tuntud Ivar Vaab ajaga 41.59, edestades teiseks tulnud Ants Einsalu pea kolme minutiga. Kolmandana kiirustas finišisse Marti Alt, aeg 45.41. Viimasel oli finišisse ikka tõeliselt kiire, sest pähepuu-

riv päike ja õhuvaba mets olid noorele mehele nii korraliku haamri andnud, et Marti sai veel teistkümmend minutit murul pikutades kaaslaste finišiheitluseid imetleda.

Lühidistantsi olid üldarvestuse kolm paremat Kevin Teinfeldt, Eliise Kivistu ja Pert Erik Purge.

Naiste üldvõitjaks tuli tegelikult neidude klassi esimene Eliise Kivistu ajaga 49.23, olles sellega parim nii oma vanuseklassis, kui ka kõikide naiste hulgas. Naisteklassi esikoht läks seekord Anneli Metsamaale ajaga 50.08. Teine oli Janne Eliise Kond 50.47 ja kolmas Liis Järvamägi 52.03.

Teised vanuseklasside parimad: M45+ – Ants Einsalu (44.49), N 40+ – Helge Alt (52.20), neiud 10-14 – Eliise Kivistu (49.23), neiud 15-18 – Maris Nõmmiste (57.06), noormehed 10-14 – Kasper Saaremets (53.09), noormehed 15-18 – Kevin Teinfeldt (47.56).

Suured tänud kõigile toetajatele, osalejatele ja eestvedajatele.

Jane Kool

Naiste üldvõitja, kes tegelikult alles noorte klassi kuulub, Eliise Kivistu kommentaar:

Kuna see oli mu esimene triatlon, oli mul seoses võistlusega kõige suurem hirm seotud just ujumisega – kas ma jõuan selle vahemaa ära ujuda või mitte. Teisi alasi ma ei kartnud nii väga, aga eks suur ärevus oli muidugi sees.

Jooksudistantsil ikka jooksis mõte mitmeid kordi – üldse ei jaksa enam radadel. Kui päris aus olla, siis ega see rattasõit ka lihtsalt ei tulnud. Pärast finišit taastumine oli ikka kõige hullem. Kas oli see pingutusest või kuumast ilmast, aga pilt virvendas ikka korralikult.

Ebavere Kange 2019 võitja, Ivar Vaab:

Triatlonist siis niipalju, et läksin osalema nagu ikka iga sportlane, võidumõtete-ga. Kuna järgmine päev oli ka Rakke rattamaraton tulemas, teadsin, et ennast tüh-jaks ka ei hakka tõmbama. Võistluspäev käes ja vihased härjad kõik juba vees, leh-vis stardilipp ja hakati kohe kühveldama. Veest väljusin ehk IV-V positsioonil, liid-rist maas ca 45-50 sek, rattarajal tõusin liidriks juba 3-4 km peal. Tuul soosis tugevamaid rattureid ja nõnda edu kasvas. Jooksurajale asudes oli vahe jälitajatega piisavalt turvaline ning läbisin omas rütmis lõpuni. Korraldustiimile kniks ja kummardus. Igati tore üritus selgitamaks naabrist paremat!

Ivar Vaab. Foto Kristel Kitsing

Maanteeratturid mõõtsid kilomeetreid

13. juulil 28. Pandivere rattaralli raames Väike-Maarja valla teedel sõidetud Filtri maanteekarikasarja 6. etapi 94 kilomeetrit pika põhisõidu võit kuulus Cycling Tartu rattaklubi liikmele Rait Ärmile ajaga 2:04.33.

Ärm edestas sekundiga tiimikaaslast ja hiljuti Poolas velotuuri võitnud Norman Vahtrat. Kolmandaks tuli Vahtraga sama aja saanud Vahur Valvas (Rein Taaramäe Rattaklubi). Ärmi keskmiseks kiiruseks kujunes 45,23 km/h.

44 km lühikesel distantsil olid kolm kiireimat Jaanus Linkgreim (Järva-Jaani Ratta ja Suusaklubi), Kardo Aia (Püha Loomaaed) ja Jaak Karjane. Naistest oli kiireim Birgit Tito, talle järgnesid Tea Lang ja Avely Kalsoja.

Filter Maanteekarikasarja kokkuvõttes kerkis 2040 punktiga üldliidriks Vahtra, kes edestab klubikaaslast Oskar Nisu 16 ja soomlast Aimo Pyyköneni (Continental Focus) 20 silmaga. Edukaim naine üldarvestuses oli Kelly Kalm (CFC Spordiklubi).

Lastesõitudel osales 62 väikest ratturit, mis on selle sarja arvukaima laste osalusega etapp. Meenutuseks vahvast sportlikust päevast sai iga väike ratta-

Kalle Kriit luges ürituse õnnestunuks. Foto AeroBike

sõber kaela osalejamedali ning kahe vanema vanuseklassi kolme paremat tüdrukut ja poissi autasustati medali ning Rattabaasi poolt välja pandud meenetega.

Laste tulemused:

NU-10 Eneli Eenraid, Luisa Luusepp, Mirtel Kusemann

MU-10 Georg Salupuu, Markus Kull, Henri Uusen
NU-13 Karolina Kull, Merit Nõmmiste, Nora Uusen
MU-13 Herlen Kajo, Sten Erik Soiver, Glen Gregory Kõiv

Jane Kool

Lääne-Viru Spordiveteranide koondis tuli teiseks

Eesti seeniorspordi ja spordiveteranide liidu 52. spordimängud toimusid 3.-4. augustil Vinnis, kus Lääne-Viru Spordiveteranide Koondis saavutas II koha.

Väike-Maarja vallast kuulusid Lääne-Viru spordiveterandide kergetõustikukoondisesse Ennu Aoveer (M75), Väino Stoltzen (M60), Bruno Münter (M60) ja Maili Tannbaum (N35).

Mängudel oli kavas kaheksa spordiala: kergetõustik, võrkpall, korvpall, pe-

tank, discgolf, ujumine, orienteerumine ja mälumäng.

Väärika panuse suurepärase punktisumma kogumiseks andsid kõik osalenud:

Maili Tannbaum: kettaheide 2. koht, kuulitõuge 4. koht.

Ennu Aoveer võistles viiel alal: 60 m jooks, hoota kaugushüpe, kuulitõuge, kettaheide, odavise. Parimaks osutus 60 m jooks, kus saavutas 3. koha.

Bruno Münter kettaheite 5. koht.

Väino Stoltzeni parim tulemus odavise 6. koht. Veel andis Väino oma parima hoota kaugushüppes, kuulitõukes ning kettaheites.

Lisaks toimusid 2.-4. augustil Rakveres Lääne-Virumaa meistrivõistlused senioridele, kus Väino Stoltzen saavutas vanuseklassis M 60+ III koha.

Jane Kool

Rakke Rattamaratoni põhisõidu parimad olid Peeter Tarvis ja Merili Sirvel

Tänases suvekuumas Rakkes peetud Škoda Laagri 19. Rakke Rattamaratonil jõudis finišisse üle 600 ratturi. Parimad selgitati välja kolmel eri distantsil.

47 km pikkuse põhisõidu esikoha viis koju Peeter Tarvis (Veloplus) 1:47:29.7, poodiumi teisele astmele tõusis Gert Kivistik (Hawaii Express) 1:50:53.9 ja kolmandaks sõitis end Taavi Kannimäe (Team Antsla) 1:50:59.9. Kuue hulka mahtusid veel Raido Saar (RedBike Hiieko) 1:54:22.9, Martin Parv (Veloplus) 1:54:45.4 ja Alges Maasikmets (Team Amps) 1:55:16.2.

„Rada oli hea. Mu esimene maratoni võit kuus aastat tagasi tuli ka Rakkes, siis oli küll natukene teistsugune olukord, aga täna mulle sobis Emumäe singel. Läksin seal ette, tekkis vahe sisse ning siis vajutasin gaasi põhja. Ei tahtnud kiire jalaga meestega lõpu peale jätta,“ kommenteeris Tarvis.

Täna sõitude tasavägisem oli aga naiste põhisõidu finiš, kus võitja selgitamiseks läks vaja fotofinišit. Ülinapilt pani oma paremuse maksma Merili Sirvel (RR Siplased/Vitax), kes edestas koduradadel sõitnud Grete Steinburgi (Spordiklubi Rakke Naiskond).

Mõlemale märgiti protokollis sama aeg – 2:04:09.5. „Ma ei tea, kust ma selle jõu võtsin. Midagi lihtsalt ei olnud, aga õnneks oli mul jootja kogu aeg olemas ja sain kogu aeg jahutada. Rada oli väga tore,“ lausus õnnelik Sirvel pärast finišit.

Kolmanda naisena lõpetas põhisõidu Iiris Takel (Spordipartner Racing Girls) 2:05:42.4. Esikolmikule järgnesid Maris Kaarjäär (Spordiklubi Rakke Naiskond) 2:11:14.4, Tatjana Dobolina (Spordipartner Racing Girls) 2:18:37.0

Merili Sirvel (vasakul) ja Grete Steinburg pakkusid naiste põhisõidu finišiheitluses haarava vaatemängu. Foto Adam Illingworth

ja Krista Karing (Redbike Team Naised) 2:20:44.5.

66 km pikkuse XXL-sõidu kiireimatel kulus finišisse jõudmiseks aega pisut üle kahe ja poole tunni. Kindla võidu saavutas Gert Jõeäär (Veloplus), kelle lõpuajaks märgiti 2:36:50.7, teise koha sõitis välja Toomas Lepik (Astro Baltics) ajaga 2:38:49.9 ning kolmandana veeres üle lõpujoone Ivar Vaab (RR Siplased/Laada Café) 2:45:26.7. Esikolmikule järgnesid Madis Sildvee (RR Siplased/Laada Café) 2:46:04.2, Kristjan Randma (Astro Baltics) 2:47:02.2 ja Peeter Poopuu (RedBike Hiieko) 2:47:03.4.

Naistest oli XXL-sõidu kiireim Age Jaanimets (Velo Clubbers) ajaga 3:11:23.9, teiseks tuli Sille Puhu (Fun Timez Hawaii Cyclon) ajaga 3:24:35.5 ja kolmandaks Helin Lung (Porter Racing) ajaga 3:47:10.0.

19 km pikkuse noorte- ja matkasõidu väledaim oli noormeestest Virgo Mitt (Pärnu Kalev) 51:54.7 ja neidudest Annabrit Prants (Kalevi Jalgrattakool)

53:20.4.

Bosch Eesti Maastikurattasarja juht ja Rakke Rattamaratoni peakorraldaja Enno Eilo tõdes, et olud olid täna Rakkes täiesti ekstreemsed. Kuuma ilmaga on seal küll varemgi sõidetud, aga see on siiski olnud paari kraadi võrra leebem kui täna. „Kohati näitas termomeeter üle 30 soojakraadi. Võistluskeskus asus nagu katla sees, tuuleõhku seal eriti ei liikunud ja finišis valitses täielik kuumus,“ lausub ta. Õnneks suur palavus võistlejatele liiga ei teinud, selle leevendamiseks olid korraldajad 5 km enne lõppu üles seadnud ühe lisa veepunkti, kus soovijad said ennast veega üle kasta. „Üllataval kombel seda isegi nii palju ei kasutatud kui me arvasime, seega kuumus osalejatele väga palju liiga ei teinud, ka kiirabi ei pidanud staadionilt kordagi välja sõitma,“ lisab Eilo.

Enne Bosch Eesti Maastikurattasarja viimast etappi on sarja üldliidriteks Peeter Tarvis ja Maris Kaarjäär. Võistkondlikku punktiarvestust juhivad Veloplus ja naiskondadest on esimesel kohal Spordipartner Racing Girls.

Eestimaa suvemängudel toodi koju VI koht

2019 aasta 15. Eestimaa suvemängudel tuli Väike-Maarja vald üldkokkuvõttes 22. kohale ja platseerus kuni 8000 elanikuga valdade grupis 6. kohale (29 omavalitsuse hulgas).

Kokku osales mängudel 63 omavalitsust. Ilus tulemus! Suur, suur tänu kõigile, kes panuse andsid ja neilegi, kes põialt hoidsid.

Väike-Maarja valla võistkond osales kergejõustikus, discgolfis, jahilaskmises, jalgrattakrossis, juhtide võistluses, kõieveos ning mälumängus.

Kõieveo meeskond (Jüri Kaskema, Andres Kruusamägi, Argo Aonurm, Sten Karro, Kalev Öim, Priit Beljajev, kapten Aare Prants) tegi tubli töö ja tuli Rapla ja Vinni järel kõrgele kolmandale kohale. Kui Rapla on olnud aastaid kõigutamatult ja nende meeste kogukaalgi paneb juba pead vangutama, siis teiseks tulnud Vinni mehed olid sel aastal nimekirjaga ikka pingutanud, et Väike-Maarja võistkonnale moraalselt mõju avaldada. Pärast 1:1 katset lootsi pooled ja kui eelmistel mängudel Haapsalus õnnestus meil Vinni tänu

heale loosiõnnele üle joone sikutada, siis seekord oli „kõikse vägevam“ Vinni meeste armuline. Neljandaks tulnud Tartu võistkond sai meie suuremeelse kapteni Aare Prantsi otsusel ise finaalkatsel seisul 1:1 esimesena liisku tõmmata. Aus mäng. Neile sattus pisut niiskem plats ja see sai saatustlikuks ka lõpliku järjestuse kujunemisel. Samas koosseisus on kõievedajad Väike-Maarja valda esindanud juba kaheksatel omavalitsuste mängudel ning toonud koju seitse medalit.

Kergejõustikus tuli Maili Tannbaum NV I grupis kolmandaks nii kuulitõukes kui ka kettaheites. Indrek Kesküla kuuendaks odaviskes ja 15. koht kuulitõukes. Ants Einsalu, kes eiras ühistransporti ja otsustas Tartusse rattaga minna, kaevates küll enne 800 m jooksu, et vähe sooja sai tehtud, teenis 800 m distantsil 17. ja 3000 m jooksus 10. koha.

Mälumängus on lubatud osaleda viiel mälumängijal. Kuid nagu suvel ikka, on kõigil palju tegemisi ja siis ei olegi muud teha, kui olemasolevat aju-

potentsiaali maksimaalselt ära kasutada. Seekord tõid kastanid tulest kolm nutikat meest – Roomet Sepping, Toivo Lodjak ja Ivar Lass, tasuks väga tubli 11. koht 41 võistkonna seas.

Jahilaskja Alo Ling sai 88 punktiga oma vanusklassis kõrge neljanda koha. Võistkondlikult oli veidi tagapool, sest isegi kui Alo Ling oleks tabanud 100-st 101, siis üksinda saja lasuga ikka kolme mehe ja kolmesaja lasu vastu ei saa.

Jalgrattakrossis esindas valda Kalle Piirioja, M 40+ vanuseklassis, tasuks individuaalne 21. koht.

Discgolfi mängijatel õnnestus sel aastal välja panna täisvõistkond (Andri Part, Rivo Täheste, Ants Rouhijainen, Robert Viks, Maris Lanno), tulemuseks võistkondlik 24. koht. Individuaalselt parima tulemuse saavutas Maris Lanno – 10. koht.

Veelkord palju, palju õnne medalistidele ja suur-suur tänu kõigile osalejatele, tänu kellele Väike-Maarja lipuke Eestimaa kaardil taas täiesti nähtav on.

Jane Kool

Naisekandmise MM Sonkajärvil

Alustasime sõitu naisekandmise võistlusele 5. juuli hommikul vara. Teekond, mis koosnes kilomeetritest rataste all, ja mõnekümnetest merekilometrist, möödus rahulikult ja ilma suuremate vahejuhtumisteta.

Sonkajärvele lähenedes hakkasid meid tervitama juba tuttavad reklaamsildid. Võistluspaika jõudes oli näha, et Naisekandmise võistlusega samaaegselt toimuv kauplemisala ehk Markkinatori oli juba rahvast täis ja kauplemine käis täie hooga.

Suundusime registreerimisele, kus meid võtsid vastu juba tuttavad inimesed. Umbes tunni möödudes olime juba selle päeva võistluse stardijoonel. Selleks oli sprint, mille käigus läbisime lühendatud distantsi koos veetakistuse ja ilma poomideta. Meile omaselt olid valmistatud T-särgid, millel oli Väike-Maarja nimi ning ka sel aastal võistluse neid kandes.

Sprintjooksu lõpptulemusena saavutasime neljanda koha. Võitsid selle jooksu soomlased, teiseks tulid Suurbritannia jooksjad ja kolmandaks Poola jooksjad.

Õõbimiseks oli meil vaja sõita Sonkajärvilt umbes 25 kilomeetri kaugusele Jyrkkälasse. See piirkond on huvitav selle poolest, et jõgi, mis asulast läbi jooksis on sadakond aastat tagasi olnud rauamaagi leiukohaks ja sellest tulenevalt oli jõe äärde rajatud hoone kus

Anu ja Janno Sild võistlustules.

Foto erakogu

seda rauamaaki töödeldi. Tänapäeval kasutavad seda hoonet kohalik toidlustusettevõtte ja kohalik harrastusteater. Majutus oli meil jõeäärses suvemajas, mis oli valminud alles käesoleva aasta alguses. Koos meiega ööbisid samas majas ka Poola võistlejad.

Laupäeval 6. juulil oli naisekandmise põhivõistluspäev. Sellel päeval oli kaks võistlust. Esmalt meeskondlik jooks ja siis põhivõistlus, kuhu tänava registreerus 34 võistlejapaari. Kaugeimateks tulijateks olid võistlejad Jaapanist ja Austraaliast.

Traditsiooniliselt avati Naisekandmise MM võistlus avatseremoonia ja rongkäiguga, milles võistlejad reastasid oma maa lippude järele. Rongkäigu lõppedes sai otsa ka ilus ilm ja algav vihasadu kastis märjaks nii jooksjad kui ka pealtvaatajad. Õnneks ei vähenenud vihasadu pealtvaatajate kaasaalastamist ja võistlus läks lahti. Meie jooksu tulemuseks oli lkamehesarja ehk siis seniorklassi viies koht. Põhivõistluse võitsid eelmise aasta võitjad Leedust. Teise ja kolmanda koha saavutasid soome võistlejapaarid. Võistluspäeva lõpetas auhinnatseremoonia, kus leidis äramärkimist ka meie osavõtt võistlusest. Meile omistati Hauskin kilpilupari auhind.

Auhinnatseremoonia järgselt oodati meid kohaliku raamatukokku, kus toimus iga-aastane vallavanema pidulik vastuvõtt. Vasuvõtul tänati nii korraldajaid kui ka võistlusest osavõtjaid. Piduliku osa jätkasid kohalikud laululapsed, kes mängisid ja laulsid külalistele. Järgnevas pakkusid kohalikud toitlustajad oma suupisteid ja joogipoolist. Piduliku osa lõppedes sõitsime majutuskohata, et puhata välja eelseisvaks pikaks kojusõiduks.

Meil oli suur au esindada Väike-Maarjat!

Janno ja Anu Sild

Ebavere discgolfi park ootab huvilisi

Ebavere discgolfi park on valmis ja ootab kõiki huvilisi.

Ebavere terviseradadel asub vaheldusrikas 18-korviline, 56 par ning 1366 meetri pikkune discgolfi rada. Ebavere metsade vahel kulgev rada on huvipakuv ning täpsust ja osavust nõudev nii algajale kui ka edasijõudnule.

Täname Väike-Maarja Gümnaasiumi õpilasesindust ja häid inimesi, kes läbi Hooandja andsid Ebavere discgolfi pargi projektile hoogu juurde.

Väike-Maarja valla lahtise meistrivõistlused discgolfis toimuvad 7.-8. septembril Ebavere discgolfi pargis:

- 7. septembril – paarismäng
- 8. septembril – individuaalmäng

Täpsem info ja registreerimine: <https://discgolfmetrix.com/>.

Signe Sabas
arendusnõunik

Septembris toimuvad Väike-Maarja valla lahtised meistrivõistlused discgolfis. Foto Kristel Kitsing

Malest

14. juulil toimus järjekordne maleturniir „Emumäe Ettur“. Suurepärase ilm soosis värskes õhus mängimist Emumäe vaatetorni juures. Turniiri võitis Heino Tasa, teine oli Eino Tälli, kolmas Raivo Aun.

Järgmine turniir toimub tuleva aasta juulis.

Tõnu Joost
kohtunik

TULGE MATKAMA!
24. augustil kell 11 algab Simunas IX matk Struve kaarel

Traditsiooniliselt viib matk Struve kaare Simuna otspunkti tähistava graniitsamba juurest Võivere otspunkti. Matka pikkus on 5 km.

Pärast matka Võiveres:
- räägime Struve kaare möötmisest
- sööme suppi ja jagame matkamuljeid

Soovijad saavad bussiga tagasi Simunasse.
Info: Liivika Harjo, tel 5668 8178 ja FBs „IX Matk Struve kaarel“.

Matka korraldamist toetab Väike-Maarja vallavalitsus.

SERIAALIVABA ÕHTU 5. HOOAEG

2019/2020

Etappide toimumisajad:

1. etapp 19.09	orienteerumine
2. etapp 17.10	jooks
3. etapp 21.11	jooks
4. etapp 16.01	suusatamine
5. etapp 20.02	suusatamine
6. etapp 19.03	sisesõudmine
7. etapp 16.04	sisesõudmine
8. etapp 21.05	rattaorienteerumine

Igal etapil avatud start 18.00-19.00
Ebavere Tervisespordikeskuses

Info: spord.v-maarja.ee

Äntu Mõis OÜ MÜÜB
alates 01.07, 11 kuud munenud
Lohmann Brown mahekanu, Äntus 2.-/tk.
Info tel 5664 1153; www.info.ee

Märkame ja kiidame!

7. augustil teatati Vao kuivatist häirekeskusesse, et katlamaja korstnasse lendas toonekurg ega saa seal välja. Sündmuskohale kihutasid Väike-Maarja päästjad.

„Oli kuulda, et ta seal sees krabistas, et ta elus veel on,” meenutas meeskonnavanem Margus Salla tegutsemist sündmuskohal. „Korstnas oli üks tühjendusruum, sealt paistis, et toonekurg on elus,” jätkas ta. Paraku oli tühjendusruum kolme-nelja meetri kaugusel ja pritsumees ei pääsenud linnule ligi.

„Siis tuli otsus, et lõikame korstna lähemale suure augu. Meil on suur bensiinimootoriga ketaslõikur ja sellega lõikasime. Sealt ulatasime ta juba välja võtta,” kirjeldas Salla päästeoperatsiooni. Ehmunud ja tahmane toonekurg pandi maha ja lind jalutas pääsja-te sõnul uhkelt minema.

Väike-Maarja pritsimees Tiit Riispeere päästetud toonekurega.
Foto Erakogu

Kristel Kitsing

Pearaamat OÜ

Raamatupidamisteenus
ettevõtetele ja korteriühistutele.

Algdokumentide korrastamisest majandusaasta aruande koostamiseni.

Tel: 5190 1120 e-post: taimi@pearaamat.eu www.pearaamat.eu

PEARAAMAT
raamatupidamisteenused

Tantsuselts Tarapita ootab uusi ja endisi täiskasvanud tantsuhuvilisi treeningtundi esmaspäeval, 9. septembril kell 19.00 Väike-Maarja gümnaasiumi võimlase.

Lisainfot saab seltsi facebooki lehelt. Tants arendab ja liidab!

Egne Liivalaid

Erametsakonsulent Aadu Raudla võtab metsaomanikke vastu Väike-Maarja vallamajas üle nädala neljapäeviti kell 10 - 12.

Vastuvõtupäevad 22. augustil; 5. ja 19. septembril;
3. 17. ja 31. oktoobril; 14. ja 28. novembril;
12. detsembril.

Oodatud on kõik metsaomanikud metsandust puudutavate probleemidega (metsa uuendamine, hooldamine, raied, erametsaomanikele makstavad toetused).

Erametsaomanike nõustamine on riigi poolt toetatav.

Kuni kolme tunniise nõustamise eest ei pea metsaomanik maksma (va transpordikulud, juhul kui on vaja käia metsas).

Tel 524 8963; e-post aadu.raudla@gmail.com

Telefoni ja meili teel võib pöörduda teile sobival ajal.

TALUTOIDUPÄEV HOIDISTEKONKURSS JA SÜGISLAAT 22.septembril, kell 10.00

Kuulutame välja parima magusa, soolase ja ahhaa! – elamust pakkuva hoidise. Osalemiseks too kaks purki/pudelit vähemalt 0,5l hoidist koos retseptiga seltsimajja korraldajate kätte. Kauplema ja oma tooteid näitama on oodatud kõik.

Oma imelisi aiasaadusi saab tuua näha ka Nunnukonkurssile.

Infot saab: seltsimaja@v-maarja.ee
tel. 3261837.

Nobedat vaaritamist!

Väike-Maarjas asus teenistusse uus piirkonnapolitseinik

Alates 12. augustist on Väike-Maarja konstaablijaoskonna piirkonnapolitseinikuna tööle Margo Kukk.

Teenistusse astunud piirkonnapolitseinik alustas tööd politseinikuna Lääne-Viru Politseiprefektuuris kordnikuna aastal 1992, aastani 2002 töötas samas prefektuuris erinevatel ametikohtadel.

Seejärel asus tööle Tallinna Julgestuspolitsei Märulipolitsei üksusesse, kust liikus edasi 2004. aastal Põhja prefektuuri Keslinna politseijaoskonda väljuhiks. Aastast 2006 juhtis Kukk samas jaoskonnas välitöögruppi.

Rakveresse naases mees 2008. aas-

Margo Kukk. Foto erakogu

tal ja juhtis kuni aastani 2017 Rakvere politseijaoskonna patrullteenistust. Pärast seda jätkas ta tööd sama jaoskonna väljuhina kuni 11.08.2019.

Sündmused

16.08 kell 18.00 III Rahvusvaheline Gustav Normnni orelifestivali kontsert „Helletused kandlele ja orelile Väike-Maarja kirikus. Musitseerivad Tuule Kann (kannel, laul, Eesti) ja Marju Riisikamp (orel, Eesti). Kavas Arro ja Eesti rahvaviisid.

24.08 kell 11.00 IX matk Struve kaarel. Matk viib huvilised Struve kaare Simuna punkti tähistava graniitsamba juurest Võivere punkti juurde. Matka pikkus on ligikaudu 5 km. Pärast matka Võiveres räägime Struve geodeetilise kaarest. Matkalistele on kosutuseks lõunasupp. Autod saab jätta Simunas. Pärast tegevusi viib buss soovijad Võiverest Simunasse tagasi. Info Liivika Harjo, tel 5668 8178.

08.09 kell 12.00 Vanavanemate päeva kontsert Väike-Maarja seltsimajas.

11.09 kell 13.00 Hooaja Avaüritus Päevakeskuses, Rakke raamatukogus. Info tel 5569 2792.

11.09 kell 17.00 Rakke piirkonna kultuuri-spordi ümarlaud. Uue hooaja plaani läbivaatlemine. Info tel 5569 2792.

17.09 kell 10.00 Esmaabi väljaõppe- ja täiendkoolitus Väike-Maarja raamatukogus. Vajalik registreerumine, sest kohtade arv on piiratud. Info ja registreerumine telefonil 5304 1150.

116
006

OHVRIABI
KRIISI-
TELEFON

24/7
TASUTA

Ohvriabi kriisitelefoni
nõustab ööpäevaringselt

Ohvriabi kriisitelefoni töötajad pakuvad ööpäevaringset kriisinõustamist kõikidele ohvriks langenud inimestele ja nende lähedastele kriisitelefoni numbril 116 006.

Lisaks pakutakse tuge ja nõu ka spetsialistidele, kes soovivad teavitada kellegi teise ohvriks langemisest. Ööpäevaringset nõustamist pakutakse ka veebi teel aadressil www.palunabi.ee (alusta vestlust).

Abi osutatakse eesti, vene ja inglise keeles ning ohvriabi kriisitelefoni pöördumine on helistajale tasuta. Telefonile helistades on võimalik jääda anonüümseks.

Ohvriabi kriisitelefoni on mõeldud Sulle, kui:

- oled langenud süüte ohvriks;
- oled langenud hooletuse või halva kohtlemise ohvriks;
- oled langenud füüsilise, vaimse, seksuaalse või majandusliku vägivalda ohvriks;
- oled kaotanud kuriteo või õnnetusjuhtumi tagajärjel enda lähedase;
- soovid teatada kellegi teise ohvriks langemisest.

Täpsemalt saab lugeda:

www.palunabi.ee/kriisitelefoni-116006

Facebookis: www.facebook.com/palunabi/

Regionaalhaigla Verekeskus

Tule doonoripäevale
võta kaasa isikut tõendav dokument

16. septembril kl 11–15
Väike-Maarja Seltsimajja
(Pikk 2, saal)

TULE DOONORIKS JA TEE ELU SUURIM KINGITUS!

Sobid doonoriks, kui oled:

- 18–60 aastane
- kehakaaluga üle 50 kg
- terve, puhanud ja söönud

Enne vere loovutusele tulekut soovime kindlasti tutvuda lisainfoga www.verekeskus.ee või küsimuste tekkimisel konsulteerida arstiga.

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla verekeskus, Aia 2, Tallinn

www.verekeskus.ee

Donorifoorum, Foorumi teetee 14 korrusel, Nõmme 5, Tallinn

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

16. september alates 10.00
VÄIKE-MAARJA HOOLDEKODUS
Etteregistreerimine
tel 5656 4959; 5016 825

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

Väike-Maarja Hooldekodu **Inkotuba**
(Ravi 1, I korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid **URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:**

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad, • mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.
Tellitud tooted tuuakse kohale **11. septembril kell 9.00 – 12.00.**

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel **326 1345** või **5656 4959**

Simuna spordihoones (I korrusel, osavalla ruumis)
saab tellitud tooted kätte **11. septembril kell 12.30**
Tellimiseks ja infoks helistada tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

Rakkes, Simuna tee 10
saab tellitud tooted kätte **11. septembril kell 14.00**
Tellimiseks ja infoks helistada; tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

Pandivere Pansionis, Mõisa, Vao küla
saab tellitud tooted kätte **11. septembril kell 14.30**
Tellimiseks ja infoks helistada tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

NB! Abivahendi soovist etteteatamine vähemalt 5 tööpäeva varem!

Koguduste teated

Väike-Maarja kogudus

organist Ago Tint. Võimalus osaleda jätkuval jumalateenistusel.
25. augustil kell 13.00 jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.

SEPTEMBER

1. september – jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.
8. september – missa. Teenib õpetaja Tauno Toompuu.
15. september – jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.
22. september – jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.
29. september – jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.
Kirik on avatud külastajatele Teeliste kiriku raames 07.06–24.08 kell 10–15.00 iga nädala reedel ja laupäeval.
Kogudust teenib hooldajaõpetajana Tauno Toompuu. Tel 529 0651, e-post: tauno.toompuu@eelk.ee. Diakon Juhan Rumm. Tel 5345 0943.
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3 46202 Väike-Maarja internetis: <http://www.eelk.ee/vaike-maarja/>
EELK Väike-Maarja koguduse annetusarve nr Swedbankis on EE652200001120247658

Avispea kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse pastor on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450; 524 1982, e-post: avispea@ekkllesia.ee
Avispea Vabakoguduse aadress: Avispea küla, 46208 Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaa
Koguduse veebileht: <http://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus>

Eesti EKB Koguduste Liidu Avispea Vabakogudus 10502002423005

Simuna kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste.
EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee

EELK Simuna ja Juuda koguduse arveldus-konto annetuste tarvis on: Swedbank IBAN: EE852200001120184054

Rakke kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.00 Oru 6-2 (endine Oru pood).

EEKBKL Rakke Koguduse aadress: Oru 6, 46301 Rakke

SEPTEMBER

1. septembril külas Rakke Koguduse endine pastor Alland Parman koos abikaasa Airiniga.
8. septembril laste õnnistamine, külas EEKB koguduste liidu asepresident Gunnar Kotiesen. Õnnistamissoovi-

dest palume teada anda tel 5623 1313 või e-postil rakke.kogudus@gmail.com.

Kogudust juhatab diakoniss Tiina Teppo.

Tel 5623 1313, e-post: rakke.kogudus@gmail.com

Koguduse veebileht: <http://rakkekogudus.weebly.com/>

Annetused: EEKBKL Rakke Kogudus EE432200221044564569 Swedbank

Kalmistumeistrite kontaktandmed:

Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809;
Simunas – Mirjam Kesküla, tel 524 7944;
Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501.

Korstnapühkija. Tel 5560 4046

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude langetamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine

Viru Arborist OÜ

Gustav Aasumets

(kutsetunnistus 141998), tel 5919 2441

Reigo Alas

(kutsetunnistus 141999), tel 5800 1880
viruarborist@gmail.com

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Kristel Kitsing

Toimetuse kolleegium:

Kirke Tobreluts, Edgar Tammus, Siiri Kanarbik,
Annika Aasa, Kristel Lehtme.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt

30. kuupäevaks e-posti aadressil:
kristel.kitsing@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetus võib tekste lühendada.

Toimetus ei vastuta reklaamide sisu eest.

Trükitud:

Trükikoda TRÜKIS AS,
Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.
Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.
Tiraaž 2700 eksemplari.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

*Õnne tänasteks tegudeks,
õnne homseteks olemisteks,
õnne tuleviku toimetusteks!*

Hans-Kristjan Metsman – 27. mail
Romet Vinkel – 10. juunil
Silver Niit – 2. juulil
Karl Stefan Aas – 5. juulil
Oskar Trika – 5. juulil
Devin Ernits – 21. juulil
Kadili Heinsalu – 25. juulil
Melissa Sepp – 31. juulil

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

MÜÜA Anette kinnistu (katastritunnus 66001:004:0189, suurus 0,6814 ha) Kellamäe külas Väike-Maarja vallas. Tegemist on elamumaaga.
Võtta ühendust telefonil 5597 7518 Miia Pedak.

OÜ ESEST PR OSTAB

metsa- ja põllumaad.

Tel 504 5215, 514 5215,
info@est-land.ee

Teostame hoonete lammutustöid, pakume nii osalist kui täielikku lammutust.

Info telefonil 5340 0697 või
e-post: joudeou@gmail.com

Soojuspumbad, kliimaseadmed ja külmutusseadmed – müük, paigaldus, remont ja hooldus

Tel 5624 3687,
Väike-Maarja vald

Soovin üürida korterit Väike-Maarjas, võiks olla 2-toaline, kuid vaatan ka teised pakkumised üle.

Tel. 5827 0366

Äntu Mõis OÜ

RENDIB

Väike-Maarja vallas põllumaid.

Kontakt: 523 0732;
lauri@antumois.ee

Äntu Mõis OÜ MÜÜB mahekanamune

argipäeviti kell 8–16.

Asume Äntu külas

Väike-Maarja vallas.

Tel 327 0206

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

*Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas*

September

98

Selma Kalapüüdja – 4. septembril

Leida Raimla – 21. septembril

97

Ruti Laur – 22. septembril

91

Gerta Vesk – 22. septembril

90

Elfride Leiten – 9. septembril

Linda Lehtsaar – 14. septembril

Erich Hunt – 28. septembril

Laine Konts – 30. septembril

89

Salme Beilmann – 4. septembril

Laine Ömmik – 30. septembril

88

Linda Kaunis – 3. septembril

Linda Kirsipuu – 15. septembril

Helga Krikmann – 24. septembril

Jakob Harend – 27. septembril

87

Kalju Hiire – 26. septembril

86

Ellenoore Vall – 26. septembril

Adu Korjas – 14. septembril

80

Eevi Saage – 1. septembril

Aino Põldma – 9. septembril

Ellen Lossi – 12. septembril

Aino Kivisaar – 18. septembril

Maimu Ambos – 29. septembril

75

Arnold Pajumägi – 7. septembril

Kalev Ennus – 19. septembril

Lidia Landberg – 19. septembril

Riina Tüllil – 27. septembril

70

Sirle Kotka – 7. septembril

Milvi-Laine Petrova – 8. septembril

Urmas Kopti – 9. septembril

Aarne Ojasaar – 14. septembril

Maire Roosipuu – 16. septembril

Imbi Uuspõld – 25. septembril

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Rakkes on tublid noored!

Rakkes on kaua aega olnud suur mure halbade poiste ja nende tegudega, mida kuidagi ei osanud meie lahendada.

Ühel päeval aga lahenes see mure kiiresti tänu tublidele ja osavõtlikele noormeestele.

Suured tänud teile **Ken-Martti, Andris, Jan ja Aivar**.

Tänulikud Rakke inimesed

Mälestame

*Ei võta sõnad leinavalu,
ei kuivata nad pisaraid...*

Evi Kislov	27.09.1933 – 01.06.2019
Veera Kaldjärv	13.09.1928 – 08.06.2019
Lidia Lillemets	09.04.1933 – 11.06.2019
Ninel Vinogradova	23.10.1937 – 11.06.2019
Peeter Deedin	02.10.1949 – 13.06.2019
Eha Mettis	09.10.1930 – 18.06.2019
Lembit Lutvei	20.04.1932 – 23.06.2019
Õie Pello	25.06.1939 – 25.06.2019
Kalle Bremet	27.04.1945 – 28.06.2019
Väino Pärs	24.10.1944 – 27.06.2019
Indrek Tomingas	21.02.1950 – 14.07.2019
Kaido Saarmas	23.02.1952 – 15.07.2019
Elli Loo	03.02.1923 – 16.07.2019
Helmut Leppar	26.04.1945 – 20.07.2019
Vincent Altdorf-Altrov	07.08.1943 – 22.07.2019
Lembit Lamus	10.04.1949 – 24.07.2019
Karl Allik	12.10.1949 – 24.07.2019
Raissa Švatšova	07.07.1937 – 31.07.2019

